

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Heaks kiidetud Pedagoogilise nõukogu poolt 09.06.2022, nr 46

Kinnitatud Loksa Lasteaed Õnnetriinu direktori kk nr 1-1/3/2022, 20.06.2022

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	4
2. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA	5
3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI	8
Valdkond MINA JA KESKKOND	9
Valdkond KEEL JA KÕNE	11
Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE KEEL	13
EESTI KEELE ÕPETAMINE OSALISE KEELEKÜMBLUSENA	15
Valdkond MATEMAATIKA	17
Valdkond KUNST	19
Valdkond MUUSIKA	22
Valdkond LIIKUMINE	23
4. ÕPPE – JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus).	26
5. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS	30
MÄNGUOSKUSED	32
TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED	33
SOTSIAALSED OSKUSED	34
ENESEKOHASED OSKUSED	34
6. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS	35
7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS	37
8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	38
LISAD	39
valdkond MINA JA KESKKOND lisa 1	39
Valdkond KEEL JA KÕNE lisa 2	52
Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE lisa 3	55
EESTI KEELE ÕPETAMINE OSALISE KEELEKÜMBLUSENA lisa 4	57
Valdkond MATEMAATIKA lisa 5	59
Valdkond KUNST lisa 6	62
Valdkond MUUSIKA lisa 7	67
Valdkond LIIKUMINE lisa 8	69
UJUMINE lisa 9	72
Eldatavad MÄNGUOSKUSED vanuseti lisa 10	73
Eeldatavad TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED vanuseti lisa 11	78

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Eeldatavad SOTSIAALSED OSKUSED vanuseti	lisa 12	_____	80
Eeldatavad ENESEKOHASED OSKUSED vanuseti	lisa 13	_____	82
Loksa Lasteaed Õnnetriinu koolivalmiduskaart nr	lisa 14	_____	84

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Loksa Lasteaed Õnnetriinu (edaspidi lasteaed) õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel, lähtub Loksa Lasteaed Õnnetriinu lasteaia liigist ja eripärast ning on vastavuses Koolieelse Lasteasutuse Seadusega.
- 1.2. Lasteaia õppekava on valminud koostöös õpetajate ja lastevanematega.
- 1.3. Lasteaia õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi.
- 1.4. Lasteaia õppekavas esitatakse:
 - lasteasutuse liik ja eripära;
 - õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
 - õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
 - lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
 - erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
 - lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;
 - õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

LASTEAIA ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUSED

Lasteaia õppekava koostamise aluseks on **Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava** (Vabariigi Valitsuse 29.mai 2008.a määrus nr. 87) ja riikliku õppekava juurde kuuluvad õpetaja käsiraamatud: "Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad", "Lapse arengu hindamine ja toetamine", "Üldoskuste areng koolieelses eas" ja "Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus".

Lasteaia õppe-ja kasvatuskorralduse aluseks on "**Loksa Lasteaed Õnnetriinu õppekava**", mille alusel toimub 1,5 -7 aastaste laste õppe- ja kasvatustegevus.

Lasteaia õppekava on üldõpetuslik õppekava. Üldõpetuse aluseks on valdkond Mina ja keskkond.

Õppekava on **arendatav, õpetav, avatud, sõltumatu, integreeritud**.

Õppekava on paindlik, vastavalt olukordadaele, võimalustele ja vajadustele muudetav, **edasiarendatav ja täiustatav dokument**.

Õppekava toetab lapsevanemaid laste kodusel kasvatamisel ja õpetamisel.

2. LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Lasteaed on koolieast noorematele lastele hoitu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus.

Loksa Lasteaed Õnnetriinu on munitsipaallasteaed, mille haldajaks on Loksa Linnavalitsus. Lasteaias on eestikeelsed rühmad ja osalise keelekümblusega rühmad.

Lasteaiarühmad jagunevad vanuselisel: 1) kolme- kuni kuueaastased lapsed; 2) kuue- kuni seitsmeaastased lapsed ja lapsed, kelle koolikohustuse täitmise alustamine on edasi lükatud.

Liitrühmas on sõime- ja lasteaiarühmaelised lapsed.

Linnavalitsus võib direktori ettepanekul moodustada sobitusrühma, kuhu kuuluvad erivajadustega lapsed koos teiste lastega.

Rühma registreeritud laste piirarv lasteasutuses on järgmine:

- 1) lasteaiarühmas kuni 20 last;
- 2) liitrühmas kuni 18 last.

Lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. Rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, tagatakse eesti keele õpe käesoleva õppekava alusel. Teises keeles võib õppe- ja kasvatustegevus lasteasutuses või lasteasutuse rühmas toimuda kohaliku omavalitsuse volikogu otsusel.

MEIE MISSIOON

Suunata ja soodustada väikese inimese kasvamist, kes:

- austaks inimest enda kõrval
- austaks esivanemaid
- austaks kõrgemaid väärtusi, kõike head
- austaks ja tunneks muinaskultuuri
- toetaks üksteist
- hoiaks maailma meie ümber.

Meie eesmärk on töötada nii, et esmatähtis on alati laps, tema soovid ja vajadused. Arendame läbi kunsti ja muusika lapse tundemaailma; toetame lapse aktiivset eluhoiakut ja omaalgatust; arendame tema liikuvust, osavust, vastupidavust ja valmistame ette kooliks.

Lasteaed koostöös koduga loovad õpikeskkonna, mis aktiveerib laste loomulikku uudishimu ja soodustab nii individuaalset õpitegevust kui ka koostööd teiste lastega.

Suuname ja soodustame väikese inimese kasvamist ausaks, esivanemaid austavaks, kaaslasega arvestavaks ning elukeskkonda hoidvaks.

Hindan enda ümber erilist ja annan sõbrakäe

MEIE VISIOON

Lasteaed on koht, kus toimub haridusalane kasvamine läbi mängu:

- Inimeseks kui isiksuseks ehk kasvamine iseendaks saamise suunas
- Inimeseks kui kaaslaseks ehk kasvamine heaks suhtlejaks

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Meie lasteaed on õppiv organisatsioon, kes on avatud uutele mõttemallidele ja kes arendab pidevalt oma suutlikkust saavutada seatud eesmärged. Me õpime koos õppima ja loome sellise õpikeskkonna, mis toetab iga liikme arengut.

Mitmekülgse ettevalmistusega kaader realiseerib välised võimalused, selleks ollakse teadmishimuline, avatud ja koostöövalmis. Kogume vaimutoidu koolitustelt, kogemusi õppekäikudelt. Tegutseme põhimõttel - õppimine on meie elustiil ja väärtushinnang.

Iga samm, mida me astume, muutub ajalooks tulevastele põlvetele, iga astumata samm on seisak meie kultuuris ja arengus.

Rohkem avatust ja rohkem suhtlemist lastevanemate ja partnerite kaasamisel tegevustesse. Kasutame paremini ja säästlikumalt ressursse.

Oma mõttega muudan maailma ja iseennast.

MEIE MOTO

Märkan head ja ilusat – millimeeter head iga päev!

LASTEAIA ERIPÄRA

- Meie lasteaed asub suurepärasel looduskeskkonnas – läheduses on meri, jõgi, tiigid, mets ja park, mis annavad lastele võimaluse õuesõppe käigus uurida, katsetada, vaadelda ning seeläbi omandada uusi teadmisi, suurepärase tunnetuse ja huvi looduse ning kõige elava vastu. Õues tegutseme ja avastame rõõmuga.
- Olulisel kohal on eesti ja muukeelsete laste ühisüritused.
- Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku. Tervisedendamist, ujumisoskuse ja tervisliku eluviisi kujunemist toetavad tegevused lasteaia basseinis ning mitmekülgseid tegevusi (uurimuslik-avastusõpe, õuesõpe) võimaldab avar õueala. Talvel on võimalik kelgutada lasteaia oma kelgumäel. Terviseharjumuste ja tervisliku eluviisi kujundamine toimub kogu lasteaia perioodi vältel.

Loksa Lasteaed Õnnetriinu tervise **edendamise prioriteetideks** on:

- lastele sobiva kasvukeskkonna loomine, arvestades laste eripära ja erivajadusi;
- lasteaia sise- ja väliskeskkonna paremaks muutmine, mis oleks tervislik ja turvaline,
- pakuks võimalusi iseseisvaks loovaks tegevuseks, mänguks, liikumiseks ning vastaks tervisekaitseõuetele;
- koostöö lasteaia ning lastevanemate vahel: rühmaõpetajad ja tervishoiutöötaja jälgivad laste tervislikku seisundit ning annavad tagasisidet lastevanematele;
- baastadmiste andmine lastele tervisest ja selle hoidmisest;
- liiklusalaste teadmiste andmine ja liikluses turvalise käitumise õpetamine;
- lastele tervisliku ja eakohase toidu tagamine;
- laste sotsiaalsete oskuste arendamine, keskkonnasäästlikku mõtteviisi kujundamine;
- ühisürituste ja teemanädalate läbiviimine (nt tervisenädal, südamenädal).

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

ELEKTROONILINE INTERNETIPÕHINE INFOSÜSTEEM ELIIS.

Alates 01.09.2020 rakendatakse Loksa lasteaias Õnnetriinu internetipõhist infosüsteemi „Eliisi“, sh digitaalset päevikut. Eliis on leitav aadressilt: <http://www.eliis.eu> .

Valminud on ka ELIISI mobiilirakendus, mis on saadaval App Store'is ja Google Play's.

Hetkel on mobiilirakendus mõeldud peamiselt lapsevanematele, mis võimaldab saada informatsiooni kiiremini ja mugavamalt.

Selleks, et liituda e-lasteaia keskkonnaga, tuleb siseneda Eliisi infosüsteemi ID-kaardi või

Mobiil-ID-ga ja täita vastavad lahtrid. Eliisi süsteem tuvastab lasteaia poolt registreeritud lapse ja

seob selle vanemaga. Edaspidi on võimalik sisse logida ka paroolidega.

3. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

3.1 Alushariduse alusväärtused

- Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias põhineb lapsepõlve väärtustamisel ning alushariduse peamine ülesanne on kaitsta ja edendada laste õigust heale ning turvalisele lapsepõlvele. Lasteaed loob tingimused laste sotsiaalse, emotsionaalse, füüsilise ja vaimse arengu toetamiseks ning võrdsuse ja kaasamise edendamiseks.
- Õppe- ja kasvatustegevused lasteaias kannavad alushariduse alusväärtusi, milleks on ausus, hoolivus, õiglus, lugupidamine enda ja teiste vastu ning ühiskondlikke väärtusi, milleks on vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, kodumaa-armastus, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.
- Väärtuskasvatus lasteaias põhineb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuride ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul.
- Eesti lasteaed seisab eesti keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest.

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

- Selgitada välja lapse oskuste ning arengu tase ja arvestada sellega tegevuse eesmärkide seadmisel ning tegevuste planeerimisel;
- tagada lapsele eduelamus;
- toetatada lapse loovust, huvi ja omaalgatust;
- luua turvaline, hooliv, kiusamisvaba ja koostöine õhkkond;
- väärtustada demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhtes;
- lõimida erinevaid valdkondi ja tegevusi, rakendades mängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid õppeviise nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis;
- väärtustatada eesti kultuuritraditsioone ning arvestada teiste kultuuride eripäraga;
- korraldada digitehnoloogia mõtestatud kasutamist seatud eesmärkide täitmiseks ning laste kaasatuse suurendamiseks.

Lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutavad kõik lapsega tegelevad täiskasvanud. Meeskonnatöö korraldamiseks loob tingimused lasteaija direktor.

3.3 Valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning 6–7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused:

- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse eri valdkondade õppesisu ja –tegevusi:

kuulamine ja kõnelemine; lugemine ja kirjutamine; vaatlemine ja uurimine; võrdlemine ja arvutamine liikumis-, muusika- ja kunstitegevused

- Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning 6–7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse kuues valdkonnas:

mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine.

Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad läbi igapäevatoimingute, laste mängu, kavandatud tegevuste ja vabategevuste. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja õppesisu valikul lähtutakse lapsest, alushariduse alusväärtustest, last ümbritsevast keskkonnast ning põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Valdkond MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab eesti kultuuritraditsioone ja oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna MINA JA KESKKOND sisu:

Mina ja keskkond liidab endas mitmeid keskkondi milles laps viibib, mis mõjutavad tema arengut ning millest terviklik arusaam aitab tal toime tulla edaspidises elus.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- toetada last iseenda ja ümbritseva maailma tundma õppimisel ja mõistmisel;
- suunata last ümbritsevat maailma mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeltõlge tegema;
- suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- suunata last mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Lapse elu ja ümbritsevat keskkonda käsitlevad teemad

Alljärgnevad teemarühmad on jaotatud tinglikult ja nende alateemasid võib ja peab alati omavahel siduma. Teemad nagu maailmgi meie ümber on omavahel seotud ja sõltuvuses. Lasteaed saadab last teel selle maailmaga tutvudes, tutvustades talle sidusalt erinevaid teemasid ja kuulates ja kuulates, mida laps ise sellel teel märkab. Nädala või kuu lõikes antud teemade puhul koostab iga rühma õpetaja võttes aluseks rühma laste vanust ja arengut päris oma rühma tegevuskava, kus vastavalt vajadusele laiendab või kitsendab teemat.

1. Terviklik mina
2. Tervislik eluviis
3. Turvalisus
4. Üldinimlikud väärtused
5. Kombed ja traditsioonid
6. Taime- ja loomariik
7. Elukeskkond
8. Inimene ja loodus
9. Tehiskeskkond

Tervisekasvatus

Terviseõpetus on tervikprotsess, see on koostöö laste tervise säilimise ja tugevdamise nimel. Hea tervis on suur väärtus, kõike väärtuslikku tuleb hoida. Tervise hoidmist ja tugevdamist tuleb õppida ja õpetada. Tervise retsept, see on tervislik eluviis – oskus teha tervislikke valikuid, elada igapäevaelu tervist tugevdades ning säilitades.

Tervislike harjumuste ehk tervisliku eluviisi kujundamine toimub kogu koolieelsel perioodil. Lapse tervise kaitse tagatakse eelkõige õige ja eakohase päevakavaga, mis tagab virge – ja uneaja optimaalse vahekorra. Tagada tuleb lapse eluliselt vajalik tarve – küllaldane liikumine värskes õhus. Tervislik toit väikelapse toidulaual on tähtsamaid tegureid kasvava organismi hea tervise toetamisel. Oluline on lapse aru saamine tervise hoidmise vajalikkusest ja võimalustest.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on et laps:

- väärtustab tervena olemise vajalikkust;
- suudab teha valikuid tervislike ja mittetervislike harjumuste vahel;
- mõistab, et tervena olemine sõltub tervislikest valikutest;
- õpib tundma iseennast ja oma keha;
- õpib aru saama oma emotsioonidest ja nendega toime tulema;
- teab kuidas käituda ohu, õnnetuse ja abivajamise korral;
- on rõõmus ja terve.

Valdkond MINA JA KESKKOND hindamise tabel lisa 1

Valdkond KEEL JA KÕNE

Lastekirjanduse tutvustamisel on tähtis laste tundeelu rikastamine ja esteetiliste elamuste pakkumine. Lastekirjandus avardab laste teadmisi ümbritsevast elust, rikastab sõnavara, arendab keelevaistu, kujundab õigeid väärtushinnanguid ning käitumisharjumusi.

Keelt ja kõnet arendatakse kõikides tegevustes (olmetoimingutes, õppekäikudel, vestlustes, vaatlustel ja mängudes, kunsti- liikumise-, ja muusikategevustes). Igas tegevuses on kõnearenduslik osa.

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtlemises - on aktiivne vestleja, küsimuste esitaja ja suudab olla kuulaja rollis;
- suudab väljendada oma mõtteid, arvamusi, tundeid ja teadmisi;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, saab aru kuulud eakohasest tekstist ja oskab seda ümber jutustada;
- on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna KEEL JA KÕNE sisu:

- keelekasutus - hääldamine, sõnavara, grammatika;
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

HÄÄLDAMINE

- keele- ja huultemängud;
- mängituslaulud (sõrmemängud, rütmiharjutused) ;
- häälikumängud;
- silbimängud;
- diktsiooniharjutused (hääldamisharjutused) ;
- keeruliste ja mitmesilbiliste sõnade hääldamine.

SÕNAVARA

- nimisõnad, tegusõnad, omadussõnad;
- sõnamängud (telefon, sõnakett, vanaisa vanad püksid jt.) ;
- sõnade moodustamine (liitsõnad) ja tuletamine;
- sõnade tähenduse täpsustamine;
- üldmõisted (lind-pääsuke, lõoke jne; mänguasi-nukk, auto jne.) ;

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

- antonüümid (vastandsõnad - must-valge, soe-külm, suur-väike jne.) ;
- sünonüümid (samatähenduslikud sõnad - avar-lai, ütleva-rääkima-lausuma jne.).

GRAMMATIKA

- ainsuse ja mitmuse nimetava kõrvutamine (must lind-mustad linnud jne.)
- oleviku ja lihtmineviku I ja III pööre (söön-söök, sõin-sõi jne.);
- kindel ja käskiv kõneviis (n Mart loeb, palun loe);
- umbisikuline tegumood (loetakse, tullakse, toodi, viidi jne.);
- täis- ja osasihitis (n ava aken – ema avab akna);
- sise- ja väliskoha käänded ehk asendi- ja kohamõisted (n pane lauale, ämbrisse, elab maal, metsas, võtab korvist, seinalt);
- tegusõna kasutamine kõikides pööretes;
- omadussõnade võrdlemine (suur-suurem, halb-halvem, kerge-kergem jne.); omastava (kes? mis?) ja osastava (kelle? mille?).

JUTUSTAMINE JA KUULAMINE

- pildi järgi;
- pildiseeria järjestamine ja selle järgi jutustamine;
- sündmustest jutustamine;
- praktilisest tegevusest;
- esemete, olendite, nähtuste kirjeldamine;
- lavastusmängud;
- dialoogide esitamine;
- ümberjutustus;
- jutule lõpu, alguse või pealkirja mõtlemine.

SUHTLEMINE

- täiskasvanu kõne kuulamine ja mõistmine (korraldus, selgitus, ülesanne, jutuke);
- enda soovide väljendamine;
- esitatud teksti mõistmine (küsimustele vastamine, ümberjutustamine jne.).

LUGEMA JA KIRJUTAMA ÕPPIMINE

- tutvumine raamatuga;
- ettelugemine (žanriline mitmekesisus);
- sõnades häälikute eristamine ja järjekorra määramine;
- lühikeste ja pikkade häälikute eristamine (suuliselt);
- häälikute võrdlemise tutvustamine kõlavuse alusel (täis-, kaas- ja sulghäälikud);
- sõnade kokkulugemine ja tähenduse mõistmine;
- lausest sõnade leidmine (mitu sõna on lauses?);

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

- lause eristamine tekstist, lause lõpumärkide tutvustamine (.; ?; !);
- kirja eelharjutused;
- tähtede õppimine;
- suurtähtede (joonistähtede) kirjutamine, kirjatehnilised harjutused erinevate vahenditega (kriit, pliiaats, mannaldrik, liiv jms.).

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõne arendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme jalausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud), lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnetning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda, laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama, ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Valdkond KEEL JA KÕNE hindamise tabel lisa 2

Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Juhul, kui lapse emakeel ei ole lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevustes kasutatav keel, siis luuakse talle tingimused selle keele omandamiseks:

- eraldi keeletegevuste kaudu;
- keele õpet teiste tegevustega lõimides.

Valdkonna EESTI KEEL KUI TEINE KEEL sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- Eesti kultuuri tutvustamine.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele, kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- õpetaja rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

Eesti keele õpetust läbivad teemad:

- Mina ja minu pere
- Minu kodu
- Minu sõbrad
- Minu päev
- Eesti rahvakombed ja pühad
- Minu riided ja jalanõud
- Minu mänguasjad
- Kodu ja metsloomad
- Liiklus
- Aeg
- Mina juuksuris
- Mina kaupluses

Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE KEEL hindamise tabel lisa 3

EESTI KEELE ÕPETAMINE OSALISE KEELEKÜMBLUSENA

Keelekümblsruhmas õppekava sisu:

- kuulamine;
- kõnelemine;
- lugemise ja kirjutamise alused;
- Eesti kultuuri tutvustamine;

Keelekümbelus programmi **põhimõtted**:

- 1 inimene – 1 keel;
- järjekindel sihtkeele kasutus (õpetaja räägib ainult eesti keeles);
- õppimine mängu kaudu (õpetajad toetavad sihtkeele kasutamist mängu ajal nii õues kui ka rühmas ning selleks korraldatud tegevuskeskustes);
- lapsekeskne rühmaruum (lapsed eksperimenteerivad keelega julgelt, õppides oma vahetutest kogemustest ning suhtlemisest end ümbritseva maailmaga, õpetajad toetavad laste huvidele, vajadustele ja tugevatele külgedele);
- perekonna osalus (lastevanemad on teadlikud programmi põhimõtetest, kohtuvad pidevalt õpetajatega, et arutada laste edasijõudmist ja kodust tegevust lapse emakeele arendamisel, lastevanemad on õpetaja abilised väljasõitudel ning teises tegevustes);
- keelekümbelusprogramm ning täiskasvanute ja laste ühine tegevus peavad olema kooskõlas laste individuaalse arenguga ning arvestama laste isikupära ja perekondlikku tagapõhja;
- õpetajate koolitus, meetodiline nõustamine (koolitajate väljaõpe, õppematerjalide arendamine, õppekava koostamine, piirkondlike meetodiliste keskuste juurutamine).

Suhtlumine emakeeles toimub keerulisemalt ja sügavamalt. Materjali õppimine toimub nädalaplani järgi. Eesmärkide saavutamiseks kasutatakse mõlemat keelt.

Keeleõpe toimub järgmiste tegevuste kaudu:

- käelised tegevused - voolimine, meisterdamine, joonistamine, kleepetöö jm;
- võimlemine, liikumismängud;
- erinevad lauamängud - lotod, memoriinid, doominod, puzzled jm;
- lavastusmängud õpitud teemade kohta, aga ka kuulnud muinasjuttude lavastamine;
- ettelugemine, jutustamine - lihtsamad ja tuttava sõnavaraga lasteproosa väärtteosed, tuttavad muinasjutud, kus on palju kordusi;
- dialoogide kuulamine lindi pealt, sh kõne ja laulu salvestiste kuulamine;
- luuletuste, rütmi- ja liisusalmide päheõppimine;
- Eesti keele õpetamine muukeelsetele lastele toimub lahutamatuks koos ümbritseva elu, looduse ja lastekirjanduse tutvustamise ning muusika ja mängude kaudu.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Eesti keele õpetamisel kasutame alljärgnevat töövõtteid:

- kommunikatiivne struktuuride harjutamine;
- etteantud dialoogi õppimine üleminekuks vabale rääkimisele;
- etendatud mäng (käpiknukud, maskid, erinevad rollid);
- kajaharjutused;
- rütmimängud;
- aktiivõppe võtted.

Kasutatav materjal:

1. Pildimaterjal. Kasutada kõikvõimalikke pilte.
2. Lastekirjandus. Kasutada lihtsaid tekste lastele kuulamise ja eesti keelest venekeelde perefraseerimise eesmärgil.
3. Reaalsed objektid ja situatsioonid.
4. Muusika; kuulamiseks, keele sidusaks muutmiseks; laulumängud.

Eesti keele õpetamine OSALISE KEELEKÜMBLUSENA tabel lisa 4

Kakskeelsuse tegevuste põhimõtted ja korraldus

Keeleõpetus peab olema mänguline, vaheldusrikas ja köitev. Keeleõppe korraldamisel arvestada laste igapäevast kakskeelset suhtlemise võimalust. Keeleõpet viiakse läbi mitmesugustes tegevustes: liikumine, laulmine, käeline tegevus, igapäevatoimingud.

Keelt õpitakse loomulikes olukordades. Keeleõpet viiakse läbi mängulises vormis. Lapsi ei sunnita, vaid innustatakse ja julgustatakse kõnelema.

Eesti keele õpetamine mitte-eesti kodukeelega lapsele eesti õppekeelega rühmas:

- laps käib talle vanuse poolest sobivas rühmas;
- rühmaõpetajad planeerivad nädalakavasse lapsega tehtava töö ja eesmärgid;
- eesti keelt õpitakse üldjuhul kogu rühmaga plaanitud õppe- ja igapäeva tegevustekäigus;
- vajadusel tegeletakse lapsega individuaalselt;
- õpetaja peab arvestust tehtava individuaalse töö üle iga lapse kohta eraldi selleks sisseseatud vihikus.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Rühmaõpetajat toetab lasteasutuse sisene koostöövõrgustik, kuhu kuuluvad:

- rühmameeskond (õpetajad, õpetaja abi);
- liikumis- ja muusikaõpetaja;
- juhtkonna esindaja (direktor, õppealajuhataja);
- lapsevanem.

Koostöövõrgustiku eesmärgid on:

- toetada last eesti keele õppimisel;
- toetada lapse sotsialiseerumist eestikeelses keelekeskkonnas;
- toetada ja nõustada lapse perekonda;
- toetada rühmaõpetajat lapse õpetamisel ja tagab õpetajale vastavad koolitused;
- luua koostöös lapsevanematega kõikidele lastele võimalused tutvustada oma kultuuri ja emakeelt.

Valdkond MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna MATEMAATIKA sisu:

- hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- geomeetrilised kujundid.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

HULGAD

- esemete ja hulkade võrdlemine;
- ühiste tunnustega esemete hulk, esemete kuuluvus ja mittekuuluvus hulka, selle sõnastamine;
- samaväärse hulga moodustamine üks-ühese vastavuse seose alusel;
- mõisted ja märgid: on võrdne – “=” (sama palju), on suurem kui – “>” (rohkem), on väiksem kui – “<” (vähem);
- hulga täiendamine, ühendamine ja hulgast eraldamine;
- terviku ja tema osade võrdlemine;
- hulga püsimine ja hulkade samaväärsuse säilitamine.

LOENDAMINE, ARVUD JA ARVUTAMINE

- teeb kindlaks esemete arvu (Mitu on?);
- omab kujutlust arvude reast 12 piires;
- oskab määrata arvu asukohta arvude reas;
- liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =.

SUURUSED JA MÕÕTMINE

- teab pikkuse, mahu, raskuse, väärtuse, aja ja kiiruse tähendust;
- orienteerub igapäevaelus enamkasutatavates mõõtühikutes;
- koostab esemete toel tekstülesandeid;
- mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nööre vms);
- eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- aja mõõtmine kella abil (täistund ja pooltund);
- ajaühikud: tund, minut; ööpäev, nädal, kuu, aasta.

GEOMEETRILISED KUJUNDID

- tunneb olulisemaid ruumilisi ja tasapinnalisi kujundeid (kehad: kuup, kera, nelitahukas, kujundid: kolmnurk, ring, ovaal, ruut, ristkülik);
- kehade ja kujundite leidmine ümbritsevast keskkonnast, mänguasjadelt, piltidelt;
- etteantud kujundite nimetamine;
- kujundite ühendamine figuurideks, mustriteks;
- tasapinnaliste kujundite joonistamine ja värvimine;
- kehade voolimine, meisterdamine (paberist, papist, liivast vms) ja konstrueerimine.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Valdkond MATEMAATIKA hindamise tabel on lisa 5

Valdkond KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna KUNST sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE

- laps saab elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

KUJUNDAMINE

- juhendamisel kasutab looduslikku materjali koos tehnikuga (nt voolimismaterjalid, nõör, paber jne);
- kasutab esemete kujundamisel lihtsaid trükke, jäljendite vajutamist, ruumiliste esemete puhul väikevormide liitmist, väljapigistamist, muljumist jne;
- märkab mustri rütmi ja suudab jätkata mustri moodustamist;
- kirjeldab ja kasutab lihtsamaid eesti rahvusmotive – triibud, lillornament;
- kujundab kaunistusmotive või mustri, arvestades kaunistatavat eset.

VOOLIMINE

Voolimine on tihedalt seotud teiste kujutava tegevuse liikidega:

- kera ja silindri voolimine;
- väikeste osade väljavajutamine;
- detailide lisamine;
- süvistamine ja dekoreerimine;
- materjalid (savist, plastiliinist, liivast, lumest, makulatuurist).

Õppinud voolingus ruumiliselt edasi andma eseme kuju, on lapsed suutelised paremini kujutama eseme vormi ka tasapinnalisena.

JOONISTAMINE

Laste kunstiõpetuses on juhtiv koht joonistamisel, mis liigitub järgnevalt:

- üksikeseme (taime, looma, inimese, sõiduki, hoone jne) joonistamine ja maalimine;
- tegevuse joonistamine ja maalimine;
- ehisjoonistamine;
- vaba maalimine ja joonistamine.

MAALIMINE

- Pinna katmine ja taustale maalimine;
- töö pintsli otsaga (guašš, akvarell, näpuvärvid, kliistrimaal, akvatušš).

MEISTERDAMINE

Meisterdamine on oma iseloomult nii kujutav tegevus, mäng kui ka töö. Mitmesuguste materjalide, nende omaduste, tööriistade ja vahendite tundmaõppimine ja käsitsemine toimub meisterdamistööde kaudu, mille käigus areneb laste käeline osavus, enesealgatus ja fantaasia.

- Kasutab erinevaid materjale (paber, nahk, riie, karbid, looduslik- ja jääkmaterjalid);
- oskab käsitseda mitmesuguseid töövahendeid (käärid, nõel, liimid, pintsliid jm);
- oskab erinevaid töövõtteid.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

KLEEPETÖÖ

Kleepetöö on aplikatsioon, mida iseloomustab mitmesuguste esemete kaunistamine dekoratiivsete või esemeliste vormidega. Kleepetöö on lastele meelepärane ja jõukohane. Arendab silmamõõtu, ilumeelt, värvimaitset jm.

- Laps oskab lõigata ja rebida;
- oskab mustreid laduda ja kujundada;
- oskab kasutada õpitud tövõtteid vabal ajal.

KUNSTIST VESTLEMINE

- Laps analüüsib tehtut, selgitab, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi;
- suhtub kaaslaste töödese tolerantselt, kui analüüsib teiste laste töid kui kakunstiteoseid ning põhjendab oma hinnangut;
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödese tolerantsse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Valdkond KUNST hindamise tabel lisa 6

Valdkond MUUSIKA

Muusikal on võime mõjutada ja rikastada inimese tundeelu. Lapsi haarab kaasa mitmekülgne muusikaline tegvus. Lapse arenemisel on oluline osa positiivsetel emotsioonidel, mida võimaldab eriti muusikakasvatuse ja mitmesugused meelelahutusüritused. Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine ja lastepeod mõjutavad lapse tundmusi ja teadmisi ning aitavad süvendada rahvustunnet.

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja muusitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab muusitseerida nii rühmas kui ka üksikult.

Valdkonna MUUSIKA sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis-rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne, muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis- rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Valdkond MUUSIKA hindamise tabel lisa 7

Valdkond LIIKUMINE

Liikumine on lapse tegevuste ja mängude loomulik osa. Liikumisõpetuses saab laps kogeda liikumise rõõmu. Regulaarne eesmärgistatud harjutamine baasmotoorikal põhinevate kehaliste harjutustega võimaldab täiustada omandatud ning kujundada uusi liigutusoskusi.

Lapse kehalise arengu tagavad harjutuste mängulisus ja mitmekesisus, lapse huvi ja aktiivsus, lapse positiivne kogemus, pidev kordamine, täiustamine erinevate vahendite, võtete ja meetoditega, harjutuste järkjärguline keerulisemaks muutmine.

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid;
- tugevdaks oma tervist.

Valdkonna liikumine sisu:

- kehalise kasvatusalaste teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- Arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- Rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik- arenduslike liikumisviisidega: jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- Peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- Suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- Mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist;
- Mida noorem on laps, seda suurem tähtsus on baasmotoorika arengul, mis on tihedas seoses ajutegevuse arenguga, mille baasil kujunevad psüühilised protsessid (taju, mälu mõtlemine).

Ujumine

Kõikidel lasteaia rühmadel va. liitrühm on võimalik üks kord nädalas saada ujumistunde. Ujumistegevus toimub lasteaia basseinis.

Õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgiks** on, et laps:

- tunneb vees olemisest rõõmu;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid;
- on kehaliselt eakohase arenguga;
- on omandanud õige kehahoiaku;
- on terve, iseseisev ja enesekindel.

Ujumisõpetuse sisu:

- ohutu käitumine vees;
- põhiliikumised vees;
- vee pinnal püsimine;
- abivahenditega ujumine;
- veemängud;
- enesehügieen ja –teenindus.

Õppe- ja kasvatustegevuse **põhimõtted**

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et ujumine on üks tähtsamaid kehalisi harjutusi, mille toime organismile on sügav ja mitmekülgne: karastab keha, puhastab nahka, ergutab aktiivsele tegevusele kogu organismi; vee masseeriv mõju tugevdab vereringet, hõlbustab südametööd, parandab kudede varustamist hapniku ja toitainetega;
- arvestatakse, et liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevusi regulaarselt korrates;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist, positiivsete iseloomuomaduste kujundamist, suunata lapse sotsiaalset ja emotsionaalset arengut;
- tugevdatakse lapse füüsilist ja vaimset tervist;
- äratatakse huvi aktiivse liikumise, sportimise vastu;
- ergutatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema ning mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- arendatakse põhiliikumisi, koordineerimist, rühi, tasakaalu, liikumisvõimet ja peenmotoorikat, liikumistaju kujunemist (keha tunnetamine, ruumis orienteerumine, suuna tajumine, aja tajumine) ja antakse tagasisidet;
- kasutatakse mitmekesiseid vahendeid, erinevaid meetodeid, võtteid.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

3-5 aastased lapsed ujumisõpetuse sisu:

- sanitaar-hügieeniliste nõuete täitmise kinnistamine;
- erinevad liikumisviisid vees (kordamine);
- erinevate vahendite kasutamine vees;
- vette-välja hingamise jätkamine;
- hingamispeetuse kinnistamine;
- lauaga libisemine nägu vees;
- harjutused “kork” ja “täheke”;
- sukeldumise tehnika;

- teatevõistlused (võistlusmomendi taluvus).

5-6 aastased lapsed ujumisõpetuse sisu:

- harjutuste sooritamine ühtses rütmis ja tempos;
- keha tunnetamine vees;
- sukeldumine kaugusele, täpsusele ja ajale;
- libisemine lauaga nägu vees (kinnistamine);
- rütmiline vette-välja hingamine;
- krooli jalgade töö toru ääres ja lauaga;
- krooli käte töö toru ääres ja lauaga ujudes;
- selili libisemine lauaga.

6-7 aastased lapsed ujumisõpetuse sisu:

- ujumise kaudu veealuse maailma avastamine;
- hingamispeetuse ja vette-välja rütmilise hingamise kinnistamine;
- rinnuli ujumise tehnika (kinnistamine);
- rütmiline hingamine lauaga rinnuli ujudes;
- vee all ujumise tehnika.

Valdkond UJUMINE hindamise tabel lisa 9

4. ÕPPE – JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus).

Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Lasteaia õppeaasta algab **1. septembril ja kestab 31.augustini**. Aktiivne õppeperiood toimub **15. septembrist 15.maini**. Suvekuudel toimub õpitukordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on õuetegevustel ja õuesõppel

Rühmade ajutisel liitmisel täidetakse töötava rühma päevikut, teiste rühmade päevikutesse tehakse märge, mis perioodil ja millises rühmas lapsed viibisid.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb lasteaia päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Lasteaia päevakava korrigeeritakse vastavalt vajadusele iga õppeaasta alguses koostöös õpetaja ja õppealajuhatajaga. Lasteaia päeva- ja tegevuskavad kinnitab lasteaia direktor.

Aeg	Tegevus
07.30- 08.20	Laste saabumine lasteaeda, hommikune vaba tegevus
08.20- 09.00	Hommikusöök
09.00-10.30	Õppetegevused
10.30- 10.45	Terviseamps, ettevalmistused õue minekuks
10.45-12.00	Tegevused ja mängud õues
12.00-13.00	Tuppa tulek, lõunasöök
13.00-15.00	Ettevalmistused puhkeajaks, puhkeaeg
15.00-15.20	Ärkamine
15.20-16.00	Õhtuode
16.00-18.00	Individaalsed tegevused, mäng, laste koju minek

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Iga õpetaja kavandab õppe- ja kasvatustegevuse ning koostab õppe- ja kasvatustegevuse poolaasta- või aastakava rühmale, kus ta on õpetajaks. Poolaasta- või aastakavast lähtuvalt koostab õpetaja iga nädal nädalaplaani.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab õpetaja lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse nädala eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab õpetajal teha vajadusel muudatusi.

Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetilisest ja turvalisest ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse võimalusel loomulikus keskkonnas.

Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

Rühma tegevuskava koostatakse septembrikuu jooksul ja tutvustatakse lastevanematele sügisesel rühma koosolekul.

Rühma aasta tegevuskava struktuur:

- **rühma iseloomustus**
- **õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid**
- **õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted**
- **õppe- ja kasvatustegevuse sisu**
- **laste arengu hindamise põhimõtted**
- **koostöö lastevanematega**
- **erivajadustega lastega tehtav töö**
- **logopeediline abi lasteaias**
- **õpetaja poolt kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.**

Tegevusi korraldades valdkondi ei eristata. Lõimitud õppetegevusega soodustatakse eesmärgipäraselt lapse arengut ja õppimist, pakkudes talle õppimiskogemusi, mis on vastavuses tema arengu tasemele omase teadmiste omandamise viisiga.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Integratsiooni aluseks on üldõpetuse põhimõtted:

- kõik õpetused seotakse üheks tervikuks;
- õpetuse keskuseks on MINA JA KESKKOND.

Üldteemade põhjal kavandab õpetaja õppe- ja kasvatustegevusi siduvad nädala- või kuuteemad. Teemadega seotakse ja neist lähtuvalt valitakse kõigi teiste valdkondade õpetuse sisu, mida samal perioodil õppe- ja kasvatustegevuses käsitletakse. Teemast juhinduv õppe- ja kasvatustegevus liigendatakse päeva jooksul toimuvateks mängulisteks tegevusteks. Nädalas toimuvad tegevused hõlmavad nii seni õpitu kordamist kui uue õppimist. Nädala jooksul toimuvate tegevuste läbiviimisel kasutatakse kõiki tegevusliike.

Eesmärk on, et iga laps arendaks endas võimet olla:

- loov, kujutlusvõimeline ja nutikas;
- kriitiline mõtleja ja otsustaja;
- probleemide leidja ja lahendaja;
- huvitatud ühiskonna, riigi, keskkonna heast käekäigust.

Muusika ja liikumise kavandatud tegevused planeeritakse soovitatavalt ajaliselt järgnevalt:

	Kuni 3aastased	3-4aastased	4-5aastased	5-7aastased
Õpetajate kavandatud õppe- ja kasvatustegevused	10-15 minutit	15-20 minutit	20-25 minutit	25-35 minutit

Nädalaplaan

Rühma nädalaplaanis on kajastatud:

- eesmärgid;
- teema;
- tegevusliigid;
- tegevuste sisu.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Laste kaasamine:

- küsitakse laste arvamusi mängude ja õpitu kohta;
- uuritakse, mida lapsed tahavad teada ja osata;
- küsitakse lastelt tagasisidet tehtud tegevuste kohta.

Laste kaasamine võimaldab teha muutusi ja olla paindlik päeva sisustamisel ja planeerimisel.

Rühma tegevuskavad ja nädalaplaanid koostatakse ja kajastatakse Eliis.eu keskkonnas lähtuvalt lasteaia õppekavast ja koondatakse ühtsesse kausta, mis on õppeaasta põhiselt õppekava lisaks.

5. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

LAPSE ARENGU HINDAMINE

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Õpetajad viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes.

Oluliseks peame laste arengu hindamisel ja tegevuste analüüsis edasiminekut toimetulekut, positiivset hoiakut ja huvi.

Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Vähemalt üks kord õppeaastas viib õpetaja lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Lapse arengu hindamise ja arenguestluse tulemus dokumenteeritakse "Isikuandmete kaitse seaduses" sätestatud tingimustel.

Õpetaja toetub lapse arengu hindamisel:

Lapse arengumapist, kus lapse arengut kirjeldades lähtutakse igast lapsest kui isiksusest, väärtustades tema saavutatut.

Lapse arengumapp

Igale lapsele koostatakse oma arengumapp. Arengumapp sisaldab materjale alates lapse tulekust lasteaeda kuni lapse lahkumiseni lasteaiast. Arengumapp asub rühmas. Arengumapi materjalid on konfidentsiaalsed. Lapsevanematel on õigus tutvuda lapse arengumapiga neile sobival ajal ja saada teavet oma lapse arengu kohta (koosolekud, arenguestlused, individuaalsed vestlused). Arengumapi koostamisel osalevad lapsed, pedagoogid ja lapsevanemad. Arengumapp on koostööaluseks lapsevanemaga.

Arengumapi sisu

- Laste tööd igal õppeaastal samal teemal (näiteks „Mina Ise”; „Maailm minu ümber”; „Nime kirjutamine vanemates rühmades”jne). Õpetaja märgib lapse tööle teostamise kuupäeva ja aastaarvu;
- intervjuud (õpetaja poolt üleskirjutatud laste jutustused ja kommentaarid);
- arengut iseloomustavad/iseloomulikud tööd;
- õpetaja tähelepanekud lapse kohta (lemmiktegevused, eelistused jms);

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

- vabaajatööd;
- erialaspetsialistide tähelepanekud.

Arengumapp käib lapsega kaasas kogu koolieelse perioodi. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi kaasa. Kooliminevale lapsele väljastatakse koolivalmiduskaart (Koolivalmiduskaart lisa 12).

HINNATAVAD ÜLDOSKUSED TÖÖKASVATUS

Laps õpib ka tööd tehes ning lapse töö on seotud tema enda eluga. Tööl on alati eesmärk ning see saavutatakse töövahendite oskusliku kasutamisega. Töö koolieelses eas on seotud mänguga:

- lapsed matkivad mängus täiskasvanu tööd;
- praktilisse töösse lülitatakse mängu elemente;
- mänguprotsess võib ise esile kutsuda vajaduse tööks.

Vanusele sobivad tööülesanded arendavad lapse valmidust tööks ja tööharjumusi. Tööga toimetulek tugevdab enesevärikustunnet. Oma töökogemuse kaudu õpib laps tööd hindama ja hindama seeläbi ka teiste tehtud tööd.

Lapse tutvumine tööga algab vaatlemisest ja kuulamisest ning täiskasvanu aitamisest. Järgneb juhendatud töötamine ja lõpuks iseseisev töötamine.

Esmaste tööharjumuste omandamine koolieelses eas toimub:

- lasteaiaruumides (olmetöö) korrapidamine (laua katmine, koristamine) suunatud puhtuse ja korra tagamiseks, lapsed abistavad täiskasvanuid. Korrapidajad ollakse korda mööda. See on vajalik kogu rühmale, hoolitsemine oma sõprade eest areneb „meie“ tunnetus;
- loodusnurgas – taimede ja kalade eest hoolitsemine;
- õuealal või looduses aitab mõista seoseid ja märgata muutusi looduses. Lapsed õpivad vaatlema ja järeldama, areneb tähelepanelikkus. Hoolitsemine taimede eest. Oma mänguväljaku korrashoidmine (lehtede ja muru riisumine, liivakasti hooldamine);
- eneseteenindamine (pesemine, riietumine, söömine, töökoha ettevalmistamine);
- täiskasvanute töö (ka ema, isa töö) tutvustamine.

Lapse töös on oluline:

- reaalsus, tegelik tegevus;
- töövahendite õige kasutamine;
- täiskasvanu ja lapse koos tegutsemine;
- täiskasvanu eeskuju;
- eesmärgistatus ja kasutatav väärtus;
- tööülesannete lõpuni tegemine;
- jõukohasus;
- tööle positiivse hinnangu andmine.

MÄNGUOSKUSED

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Mäng on põhiline õppemeetod koolieelses eas. Mängu ja mängu elemente kasutatakse kõikides tegevustes. Mäng on lapse loomulik viis õppimiseks ja arenemiseks. Laps saab mängu kaudu positiivse õppimise kogemuse. Mäng on tegevus, mis vastab lapse füüsilistele ja psüühilistele vajadustele.

Õppe- ja kasvatusprotsessi planeerimisel ja läbiviimisel kasutatakse erinevaid mänguliike:

- Mänguoskused
- Loovmäng
- Lavastusmäng
- Ehitusmäng
- Liikumismäng
- Lauamäng
- Õppemäng

EESMÄRGID:

1. Laps tunneb mängust rõõmu ja on suuteline mängule keskendumata.
2. Laps rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast.
3. Laps algatab erinevaid mängu ja arendab mängude sisu.
4. Laps täidab mängudes erinevaid rolle.
5. Laps järgib mängude reegleid ja oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada.
6. Laps suudab lahendada mängu käigus tekkinud probleeme ning jõuab mängukaaslasega kokkuleppele.
7. Laps kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Mängides õpitakse mõistma maailma, eri olukordi, kogetakse tõelisi ja sügavaid tundeid, õpitakse oma tunnetega hakkama saama ja suhtlema ümbritseva maailmaga. Mängul on kultuuri kandev jõud.

Mäng arendab lapse mõtlemise mitmekülgust, intellektuaalseid võimeid, reeglitest arusaamist, keskendumisvõimet, kujutlusvõimet, motoorikat; suurus-, tugevus-, ja ruumisuhteid, laiendab teadmisi ümbritsevast, iseseisvust, loovust jm. Õpitakse tundma esemete omadusi neid mitmel erineval viisil kasutades jne.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Mängu kestvus sõltub lapse vanusest ja arengutasemest. Püsivust nõudvate mängude jaoks vajab laps piisavalt aega, mis võib ulatuda 15 - 45 minutini.

Täiskasvanu juuresolekul on suur tähtsus. Õpetajast sõltub kas ja kuidas laps mängib, kuidas mängud arenevad. Õpetaja turvaline lähedalolek ja juhendamine julgustavad last maailma vallutama. Vajadusel tuleb mängu sekkuda peenetundeliselt, kuid liigset mängu juhendamist tuleb vältida.

Mängu juhendamine võib olla otsene või kaudne:

- Otsese juhendamise meetoditeks on suuline juhendamine, näidismäng või kaasamängimine. Näidismäng sobib hästi väikelaste juhendamiseks. Kaasamängimine on vajalik kui laste koosmäng ei hakka sujuma või puudub ettekujutus mängu kulust ja vahendite kasutamisest. Kaasamängimisel õpetaja näitab erinevaid rolle ja nende juurde kuuluvaid tegevusi.
- Kaudse juhendamise meetoditeks on aja, ruumi ja vahendite piisavuse tagamine, laste tegevuskeskkonna kujundamine ja mängurühmade moodustamine.

Mängu juhendamise ülesanded:

- laiendada mängu temaatikat;
- rikastada ja süvendada mängu sisu;
- arendada lastevahelisi suhteid;
- innustada iseseisvalt mängima;
- hoolitseda mänguvõimaluste eest;
- näidata uute mänguvahendite ja materjalide kasutamise võimalusi;
- tagada reeglipäraselt piisavalt mänguaega.

Mänguoskuste hindamise tabel lisa 13

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Tunnetus- ja õpioskuste hindamise tabel lisa 14

SOTSIAALSED OSKUSED

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Sotsiaalsete oskuste hindamise tabel lisa 15

ENESEKOHASED OSKUSED

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Enesekohaste oskuste hindamise tabel lisa 16

6. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

Erivajadustega lastele on lasteasutuses loodud tingimused kasvamiseks koos teiste lastega.

Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Eesmärk: Laps saab aluse oskustele iseseisvalt toime tulla ja elada täisväärtuslikku elu koos oma erivajadusega.

Töö põhimõtted:

- erivajadusega laps võtab osa rühma ja lasteasutuse ühistest ettevõtmistest vastavalt oma tasemele;
- laps õpib ja mängib teiste lastega koos;
- laps omandab teadmisi vastavalt tema arengutasemele ja arengukiirusele.

Erivajadusest annavad teada lasteasutuse direktorile lapse vanemad. Koostöös direktori ja õppealajuhatajaga leitakse lapsele sobivaim rühm lasteasutuses.

Kui rühma kuulub arengulise erivajadusega laps, moodustatakse rühma juurde toetav meeskond. Meeskonda kuuluvad rühmaga tegelevad õpetajad, õpetaja abi, liikumis- ja muusikaõpetaja, juhtkonna esindaja ja logopeed.

- lapsevanem jagab oma kogemusi lapse tegutsemise, käitumise ja suhtlemise iseärasustest kodus ning kõik lapsega tegelevad spetsialistid nõustavad vajadusel vanemaid ja pereliikmeid
- **2-7aastaste** erivajadustega lastega tegelevad õpetajad ja toetav meeskond töötavad välja individuaalse arenduskava (IAK) vastavalt lapse erivajadusele ja arengutasemele.
- meeskonna partneriks on lapsevanemad, kes annavad oma panuse nii IAK koostamisel kui elluviimisel;
- **6-7aastaste** laste kujuneva koolivalmidusega seoses võetakse kontakti Loksa Gümnaasiumi (või mõne muu kooli) ja tulevase õpetajaga, et arendustegevus saaks vajadusel jätkuda. Vajadusel nõustatakse lapsevanemaid kooliminevale lapsele sobiva õppevormi valikul.

Erivajadusega lapse toetamise tugisüsteemid lasteasutuses Rühmaõpetajad

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

- märkavad lapse probleemi, analüüsivad last, peavad lapse kohta vaatluspäevikut, kuhu fikseerivad kirjalikult lapse positiivsed ja negatiivsed situatsioonid, konfliktid, lahendused jm olulise;
- pöörduvad lapsevanema poole, teavitavad probleemist, selgitavad koduse olukorra, kaasavad lapsevanema koostööle lapse toetamiseks jne. Soovitavad lapsevanemale logopeedi konsultatsiooni;
- arutavad probleemi logopeediga ja otsivad koos lahendusi;
- vestlevad rühma lastega, kujundades erivajadusega kaaslasesse positiivset hoiakut;
- kujundavad laste turvalise keskkonna;
- vajadusel koostavad lapsele iseloomustuse esitamiseks erispetsialistile, nõustamiskomisjonile;
- osalevad IAK koostamisel ja elluviimisel.

Juhtkond

- tutvub lapsega, teeb oma tähelepanekud rühma töökorraldusest jne;
- nõustab rühmameeskonda pakkudes erinevaid lahendusi jms;
- organiseerib õpetajatele vestlusringe, koolitusi toetamaks õpetajate toimetulekut;
- Vajadusel osaleb IAK koostamisel;
- vajadusel vestleb lapsevanemaga;
- vajadusel muudab töökorraldust, tagab tugiisiku olemasolu, tagab logopeedilise abi jms lähtuvalt seadusandlusest;
- võimalusel muudab rühma liiki ja vähendab laste arvu rühmas;
- suunab lapsevanema nõustamiskomisjoni.

7. LAPSEVANEMATEGA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

Koostöö lastevanematega

Kodu ja lasteaia koostöö on kahesuunaline: lapsevanemalt - õpetajale ja õpetajalt – lapsevanemale.

Põhimõtted:

- lasteaia eesmärk on toetada kodu laste kasvatamisel, aidata kaasa lapse arengule;
- kasvatusle pannakse alus kodus;
- lasteaed on koduse kasvatusedasiarendaja;
- lasteaia töö edukus sõltub õpetajate ja lastevanemate üksteisemõistmisest ja usaldusest;
- eduka koostöö tagamiseks püüab õpetaja tundma õppida pere eelistusi, huve ja traditsioone;
- igapäevane sundimatu suhtlemine lastevanematega lapse igapäevategevustest;
- ühisürituste läbiviimine koostöö arendamiseks.

Lastevanemate nõustamine

- vestlused vastavalt vajadusele õpetaja poolt ja vanema soovil;
- individuaalsed koosolekud otsimaks probleemidele sobivaid lahendusi ja võimalusi
- logopeediline nõustamine;
- koolivalmiduse nõustamine – koostöö Loksa Gümnaasiumi algklassi õpetajatega;
- erialase kirjanduse pakkumine (stendil, interneti aadressid jne.);
- erivajadusega lapsevanema nõustamine;
- koolipikenduse taotlemine. Kui laps ei saavuta kooliminekuks kooliküpsust, teavitatakse lapse vanemaid võimalusest taotleda koolipikendust;
- lasteaia direktori poolne nõustamine.

8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Õppekava kuulub läbivaatamisele vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord õppeaasta jooksul.

Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus.

Õppekava uuendatakse:

- seoses haridusala seadusandluse muudatustega;
- seoses muudatustega lasteaia arengukavas;
- seoses tehtud ettepanekute ja otsustega;
- seoses uute õppemeetodite rakendamisega.

LISAD

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

valdkond MINA JA KESKKOND lisa 1

Üldteema	2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
TERVIKLIK MINA					
Mina ja perekond	1. Laps ütleb vastuseks küsimusele oma eesnime. 2. Laps vastab õigesti küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk.	1. Laps ütleb vastuseks küsimusele oma nime, reageerib oma perekonnanimetale. 2. Laps ütleb vastuseks küsimusele oma vanuse või näitab seda sõrmedel. 3. Laps oskab loetleda oma õdede-vendade nimed.	1. Laps teab ja oskab öelda oma ees- ja perekonnanime. 2. Laps oskab nimetada pere liikmete koduseid tegemisi. 3. Laps ütleb vastuseks oma vanuse.	1. Laps ütleb küsimisel oma pereliikmete nimed. 2. Laps teab oma sünnipäeva kuud/aastaaega. 3. Laps ütleb küsimisel oma kodukohta.	1. Laps oskab ennast tutvustada. 2. Laps teab oma sünnipäeva. 3. Laps ütleb küsimisel oma koduse aadressi. 4. Laps teab oma vanemate ameteid.
Sotsiaalsete rollide tajumine, elukutsed, tööd.	1. Laps orienteerub oma rühma ruumides.	1. Laps orienteerub oma rühma ruumides ja õuealal. 2. Laps teab oma õpetajate ja rühmakaaslaste nimesid. 3. Laps oskab nimetada oma rühma ja lasteaia nime. 4. Laps oskab asetada töövahendid	1. Laps orienteerub lasteaias (tuttav tee võimlasse ja saali), teab erinevate ruumide otstarvet (võimla, saal). 2. Laps paneb oma riided iseseisvalt ettenähtud kohta.	1. Laps orienteerub lasteaia ruumides ja õuealal. 2. Laps nimetab küsimisel erinevaid elukutseid nende tegevuse alusel (nt. pagar, müüja, ehitaja, kokk, arst). 3. Laps kasutab ette-	1. Laps teab lasteaia aadressi ja kirjeldab asukohta (Loksa linn, suurte majade vahel). 2. Lasteaia tn 3, suurte majade vahel). 3. Laps kirjeldab kooli ja lasteaia erinevusi. 4. Laps selgitab vestluses tuntumate ametite

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

		<p>kokkulepitud kohta ja enne uue tegevuse alustamist korrastab eelneva tegevuse kohta. 5. Laps paneb oma riided täiskasvanu juhendamisel ettenähtud kohta.</p>	<p>3. Laps oskab selgitada, miks tuleb märjad riided kuivama panna.</p>	<p>näitamisel lihtsamaid töövõtteid (nt. põranda pühkimine). 4. Laps oskab põhjendada mängu-või töökoha korrastamise vajadust. 5. Laps korrastab oma kappi.</p>	<p>vajalikkust (arst, politsei, tuletõrjuja, õpetaja). 5. Laps nimetab küsimisel kelle poole abivajades pöörduda (nt. haige-arst jne). 6. Laps selgitab töölkäimise vajadust ja raha otstarvet. 7. Laps viib ettevõetud tööd lõpule.</p>
<p>Tervislik eluviis</p>		<p>1. Laps teab, et kasvamiseks on vaja olla terve.</p>	<p>1. Laps oskab nimetada tegevusi, mis on tervisele kasulikud (nt. tervislik toitumine, magamine, liikumine, õues käimine jne).</p>	<p>1. Laps oskab selgitada, kuidas hoida tervist. 2. Laps teab, et liigne magus ja rasvane toit ning suitsetamine ja alkohol on kahjulikud tervisele.</p>	<p>1. Laps oskab selgitada, mida tähendab terve olemine (rõõmus -hea meeleolu, kuskilt ei valuta, ei ole väsinud). 2. Laps teab, kuidas ümbritsev keskkond ja käitumine mõjutavad tervist (külma ilmaga tuleb soojalt riidesse panna, pidev tülitsemine võib panna pea valutama).</p>
<p>Enese eest hoolitsemine (hügieen)</p>	<p>1. Laps nimetab ettenäitamisel puhtuse hoidmiseks</p>	<p>1. Laps oskab nimetada puhtuse hoidmiseks vajalikke</p>	<p>1. Laps oskab selgitada, miks peab ennast kammima ja pesema.</p>	<p>1. Laps oskab selgitada, miks peavad igal lapsel olema isiklikud</p>	<p>1. Laps täidab isiklikku hügieeni harjumuslikult ja iseseisvalt.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

	vajalikke esemeid (seep, vesi, käterätik) (seep, vesi, käterätik).	esemeid (seep, vesi, käterätik) ja selgitab nende otstarvet.	2. Laps teab ja oskab selgitada, miks peab enne sööki ja pärast WC-s käimist käsi pesema. 3. Laps saab tualetis iseseisvalt hakkama.	hügieenitarbed (kamm, hambahari, käterätik jne).	
Suu hügieen, hammaste eest hoolitsemine (puhtus)	1. Laps nimetab ettenäitamise l hammaste hooldamiseks vajalikke vahendeid (hambahari, hambapasta).	1. Laps teab hammaste hooldamiseks vajalikke vahendeid (hambahari, hambapasta) ja teab nende otstarvet.	1. Laps oskab nimetada hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toit, hambaarsti juures käimine).	1. Laps järgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid ning oskab pesta hambaid iseseisvalt ja õigesti.	1. Laps teab, miks tekivad hambaaugud. 2. Laps oskab selgitada, miks tulevad ära piimahambad.
Tervislik toitumine	1. Laps tunneb piltidelt ja taldrikult erinevaid toiduaineid.	1. Laps oskab nimetada erinevaid toiduaineid, mida ta sööb	1. Laps oskab nimetada toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.	1. Laps oskab nimetada toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev. 2. Laps oskab selgitada, kust pärinevad igapäevased toiduained (nt juust, leib jne).	1. Laps teab tervisliku toitumise põhimõtteid (taldrikureegel, toidupüramiid). 2. Laps oskab nimetada milliseid toiduaineid on vaja süüa igapäevaselt rohkem ja milliseid vähem.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

<p>Kuidas ma kasvan ja arenen.</p>	<p>1. Laps näitab nimetamisel erinevaid kehaosi.</p>	<p>1. Laps oskab nimetada ja näidata erinevaid kehaosi.</p>	<p>1. Laps oskab küsimisel selgitada, milleks on vajalikud silmad (nägemiseks), kõrvad (kuulmiseks), nina (hingamiseks).</p>	<p>1. Laps teab meeleeelundite otstarvet. 2. Laps osutab küsimisel kehal südame, kopsude ja aju asukohale.</p>	<p>1. Laps oskab selgitada, millised on südame (pumpab verd kõikidesse kehaosadesse), aju (juhhib kogu keha ja mõtlemistegevust) ja kopsude (õhuvahetus) kõige olulisemad ülesanded. 2. Laps oskab nimetada tüdrukute ja poiste erinevused (käitumine, rollid, välimus).</p>
<p>Sotsiaalsed toimetulekuoskused.</p>	<p>1. Laps oskab väljendada oma igapäevaseid soove ja vajadusi.</p>	<p>1. Laps oskab väljendada oma igapäevaseid soove ja vajadusi. 2. Laps oskab eristada emotsioone (kurbus, viha, rõõm), piltidel ja elus.</p>	<p>1. Laps oskab nimetada oma emotsioone ja reageerib teiste emotsioonidele (rõõm, kurbus, viha, paja tuju, hirm, üllatus).</p>	<p>1. Laps märkab ja mõistab enda ja teiste emotsioone ka piltidel ja fotodel. 2. Laps kuulab lühiajaliselt kaaslast. 3. Laps arvestab eakaaslaste ja täiskasvanute tunnetega ning oskab kirjeldada oma tundeid. 4. Laps lahendab konflikte sõnaliselt täiskasvanu</p>	<p>1. Laps oskab kirjeldada enda positiivseid omadusi. 2. Laps oskab toime tulla kergemate emotsioonidega, oskab abi küsida raskete emotsioonidega hakkama saamiseks. 3. Laps oskab põhjendada oma seisukohti. 4. Laps püüab lahendada konflikte sõnaliselt.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

				abiga.	5. Laps teab, kuidas käituda olukordades, mis võivad olla ohtlikud (ei võta võõrastelt vastu midagi, ei lähe võõrastega kaasa, ära eksides otsib abi, teab, et vägivald ei ole lahendus).
TURVALISUS					
Liiklus-ohutusnõuete tundmine	1. Laps tunneb piltidelt ja nimetab erinevaid liiklusvahendeid.	1. Laps teab, et autotee on autodele ja kõnnitee inimestele. 2. Laps, teab, miks peab autoteed ületama ettevaatlikult. 3. Laps teab, et jalgrattaga ja rulluiskudega sõites peab kasutama turvavarustust. 4. Laps teab helkuri kasutamise vajalikkusest.	1. Laps oskab selgitada, miks sõiduteedel on ülekäigurajad ja valgusfoorid (piltidelt). 2. Laps oskab põhjendada, miks peab kasutama jalgrattaga, rulaga ja rulluiskudega sõites turvavarustust. 3. Laps teab, miks autos sõites tuleb kinnitada turvavöö.	1. Laps oskab selgitada, kuidas ületada sõiduteed reguleeritud ja reguleerimata ülekäigurajal. 2. Laps oskab kirjeldada jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise põhimõtteid. 3. Laps oskab selgitada, kus ja kuidas kantakse helkurit.	1. Laps teab, kuidas ületada ja oskab iseseisvalt ja ohutult ületada sõiduteed. 2. Laps järgib liikluseeskirju tuttavas keskkonnas.
ÜLDINIMLIKUD VÄÄRTUSED					
Viisakas käitumine ja suhtlemine kaaslaste ja eakaaslastega	1. Laps ütleb täiskasvanu eeskujul aitäh, tere ja head aega.	1. Laps ütleb tere, head aega ja palub, tänab meelde	1. Laps kasutab iseseisvalt põhilisi viisakusreegleid.	1. Laps järgib viisakusreegleid ja põhjendab nende vajadust.	1. Laps kontrollib oma käitumist vastavalt üldlevinud viisakus-

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

		tuletamisel. 2. Laps oskab lusikat õigesti hoida.	Kasutab viisakaid lauakombeid ja teab nende vajalikkust. (hoian õigesti lusikat, kahvlit, ei räägi täissuuga, ei vehi söögiriistadega, ei loobi/mängi toiduga, ei lebaskle laua peal – küünarnukid; tänan peale söömist, koristan enda järelt nõud)	2. Laps sööb täiskasvanu juhendamisel noa ja kahvliga.	reeglitele. 2. Laps mõistab vastutust oma tegude ja käitumise eest (mänguasjade hoidmine, kaaslaste hoidmine jms.) 3. Laps teab, kuidas käitutakse erinevates kohtades ja olukordades (kauplus, kirik, teater jne). 4. Laps sööb iseseisvalt noa ja kahvliga.
Sõpruse Väärtustamine	1. Laps nimetab oma sõpru.	1. Laps nimetab küsimise korral oma sõprade nimed. 2. Laps oskab haiget saanud sõpra lohutada.	1. Laps loob sõprussuhteid, põhjendab, miks peab sõpru hoidma ning lohutab oma algatuslikult kaaslast. 2. Laps oskab nimetada sõbra positiivseid omadusi. 3. Laps abistab vajadusel kaaslast	1. Laps oskab põhjendada, miks on hea omada sõpra/sõpru. 2. Laps oskab andeks paluda, andeks anda ja leppida.	1. Laps oskab luua ja hoida sõprussuhet. 2. Laps selgitab, mida tähendab sõprus. 3. Laps kirjeldab tundeid, mis tekivad tülitsetes ja leppides.
Salliv suhtumine erinevustesse		1. Laps oskab eristada kuulnud	1. Laps oskab kirjeldada, mille poolest on	1. Laps oskab selgitada eluliste	1. Laps suhtub sallivalt kõikidesse

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

		muinasjutu/ jutukese põhjal „head“ ja „halba“ käitumist. 2. Laps märkab erinevusi inimese välimuses.	inimesed erinevad (keel, välimus, vanus, tervisest tulenev). 2. Laps teab, mis keeli räägivad rühma muukeelsed lapsed.	olukordadega, mis on õige ja, mis on vale. 2. Laps oskab selgitada erinevate abivahendite vajalikkust (prillid, ratastool jne).	rühma- kaaslastesse. 2. Laps teab, et inimeste huvid ja arvamused võivad erineda ja aktsepteerib seda. 3. Laps kasutab iga-päevases kõnes õigesti mõisteid hea, halb, õige, vale.
KOMBED JA TRADITSIOONID					
Kodumaa. Teised maad ja rahvad		1. Laps tunneb ära Eesti lipu. Oskab nimetada eesti lipu värvid.	1. Laps teab milline on Eesti lipp, oskab nimetada lipuvärvid õiges järjekorras. 2. Laps oskab nimetada teisi rahvusi oma rühmas.	1. Laps oskab nimetada sündmusi, mille puhul heisatakse riigilipp. 2. Laps teab Eesti rahvuslille, - lindu, -kivi ja -kala. 3. Laps oskab nimetada teisi rahvusi oma rühmas ja kodukohas.	1. Laps oskab nimetada ja Eesti kaardil näidata oma kodukohta ja pealinna Tallinna. 2. Laps teab Eesti Vabariigi presidendi nime. 3. Laps teab ja tunneb ära Eesti vapi. 4. Laps teab Loksa linna lippu ja vappi. 5. Laps oskab nimetada Eesti lähinaabreid (Läti, Soome, Rootsi, Venemaa).
Rahva- kultuuri tundmine, tähtpäevad, pühad ja kombed.		1. Laps tutvub rahvakalendri tähtpäevadega (jõulud, munadepühad, vastlapäev)	1. Laps oskab rääkida oma sünnipäeva tähistamisest. 2. Laps tutvub mardi-ja	1. Laps teab rahvakalendri tähtpäevi (jaanipäev jms). 2. Laps tutvub Eesti rahvariiete	1. Laps oskab nimetada erinevaid tähtpäevi ja nendega seotud kombeid.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

		ja osaleb nende tähistamisel.	kadripäeva kommetega.	ja rahvusliku käsitööga.	2. Laps teab laulu- ja tantsupidude traditsiooni.
TAIME-JA LOOMARIIK					
Puud ja lilled	1. Laps kasutab kõnes üldmõisteid puu ja lill.	1. Laps saab aru mõistetest leht- ja okaspuu. 2. Laps tunneb ära ja oskab nimetada 1 lehtpuu ja 1 okaspuu. Erinevate puutüvede võrdlus, mõisted sile ja krobeline. 3. Laps tunneb ja oskab nimetada 1 lillesorti.	1. Laps teab mõisteid lehtpuu, okaspuu ja põõsas. 2. Laps õpib tundma 2 puuliiki ja 2 lillesorti (lisaks eelmisel aastal õpitule). 3. Laps teab, et viljad valmivad sügisel (tõrud, kastanid, marjad) ja, et loodus puhkab talvel.	1. Laps tunneb ja nimetab puude ja rohttaimede osi. 2. Laps õpib tundma 2 puuliiki ja 2 lillesorti (lisaks eelmisel aastal õpitule). 3. Laps oskab võrrelda ja nimetada puu ja põõsa erinevusi. 4. Laps oskab kirjeldada looduse tärkamist kevadel.	1. Laps tunneb 7 puud ja 7 lille. 2. Laps teab mõnda toalille ja teab kuidas hoolitsetakse toalillede eest. 3. Laps teab ja oskab kirjelda puu eluringi looduses. 4. Laps teab mõistet ravimtaimed. 5. Laps teab taime arengut läbi aasta-aegade.
Puuviljad, juurviljad, aedviljad. Teraviljad.	1. Laps tunneb mõnda puu- ja aedvilja.	1. Laps saab aru mõistetest puu- ja aedviljad. 2. Laps tunneb puu- ja aedvilju ning rühmitab neid täiskasvanu juhendamisel. 3. Laps tunneb ja oskab nimetada aed-, juur- ja puuvilju.	1. Laps saab aru mõistetest juurviljad. 2. Laps tunneb puu-, aed- ja juurvilju ning rühmitab neid täiskasvanu juhendamisel.	1. Laps tunneb ja oskab rühmitada aed-, juur- ja puuvilju. 2. Laps teab erinevaid teravilju ja oskab mõnda nimetada. 3. Laps teab, et leiba tehakse rukkijahust.	1. Laps tunneb ja oskab rühmitada aed-, juur- ja puuvilju. 2. Laps nimetab teravilju. 3. Laps teab, et leiba tehakse rukki- ja saia nisujahust ning tutvub nende valmistamisega. 4. Laps oskab nimetada

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

					teraviljatooteid.
Metsataimed, seened	1. Laps teab mõisteid seen ja mari.	1. Laps teab mõisteid seen ja mari ning nimetab mõnda marja ja seent.	1. Laps oskab nimetada ja tunneb ära mõne seene (nt. puravik, kukeseen, kärbseseen). 2. Laps tunneb metsa-marju (maasikas, mustikas). 3. Laps teab, et tundmatuid marju ja seeni ei tohi korjata.	1. Laps tunneb seeni- ja metsataimi (pohl, jõh-vikas, jänesekapsas). 2. Laps tunneb seene osi.	1. Laps teab erinevaid söödavaid ja mürgiseid marju ning seeni.
Eesti metsloomad. Erinevate maade loomad.	1. Laps tunneb piltidelt mõnda looma.	1. Laps teab mõistet metsloom. 2. Laps tunneb ära ja oskab nimetada rebast, hunti, jänest, karu. 3. Laps oskab nimetada looma kehaosi.	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada metskits, põder, metssiga, orav, ilves 2. Laps tunneb pildilt ja oskab nimetada mõnda võõramaa looma.	1. Laps oskab nimetada metsloomade järglasi (poeg, põrsas, vasikas, kutsikas). 2. Laps teab kuidas loomad valmistuvad talveks ja teab loomi, kes magavad talveund. 3. Laps oskab nimetada mõnda lõunamaa looma ja mõnda põhjamaa looma.	1. Laps teab ja oskab nimetada erinevaid metsloomi, oskab kirjeldada nende käitumist, elupaika, toitumist ja järglasi. 2. Laps oskab kirjeldada erinevaid võõramaa loomi ja teab nende elupaiku.
Linnud.	1. Laps kasutab üldmõistet lind ja teab	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada mõne linnu (nt. tihane,	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada mõne linnu (nt.	1. Laps tunneb lisaks eelnevalt õpitule pääsukest ja	1. Laps teab ja oskab kirjeldada lindude elupaiku, järglaste

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

	linnu eripäralinnud lendavad.	leevike). 2. Laps teab linnu eripära (linnud lendavad) ja oskab nimetada lindude kehaosi (nokk, tiivad, suled)	kajakas, vares, harakas). 2. Laps saab aru mõistetest ränd- ja paigalind.	kägu. 2. Laps tunneb ränd- ja paigalinde. 3. Laps oskab kirjeldada lindude elu ja tegevust erinevatel aastaaegadel.	saamist, toitumist. 2. Laps tunneb ära ja oskab nimetada linde (kuldnokk, kurg, luik ja kõik eelnevalt õpitud). 3. Laps oskab nimetada mõnda vöõramaa lindu.
Kalad, kahepaiksed ja roomajad.	1. Laps tunneb ära kala ja teab, et kala elab vees.	1. Laps tunneb ära kala, konna, teo ja vihmaussi ning teab, kus nad elavad.	1. Laps oskab nimetada kalale iseloomulikke tunnuseid (uimed, soomused, saba, pole jalgu).	1. Laps tunneb mõnda kala (nt lest, räim) 2. Laps teab konna ja tema erinevaid arenguetappe (kullas). 3. Laps teab, mida tähendab mõiste kahepaiksed.	1. Laps tunneb mõnda kala. 2. Laps oskab nimetada ja tunneb piltidelt ära rästiku ja nastiku. 3. Laps teab, et rästik on mürgine ja nastik mürgitamadu.
Putukad.	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada liblikat ja lepatriinut.	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada lepatriinut, sipelgat ja mesilast.	1. Laps teab putukate elupaiku: mesilane ja mesitaru, sipelgas ja sipelgapesa.	1. Laps tunneb ära ja oskab nimetada ämblikku. 2. Laps oskab kirjeldada õpitud putukaid.	1. Laps teab erinevaid putukaid, oskab nimetada neile iseloomulikke tunnuseid ja kirjeldada nende välimust.
ELUKESKKOND					
Valguse, soojuse, vee, õhu tähtsus		1. Laps teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett ja toitu.	1. Laps teab, et taimed ja loomad vajavad kasvamiseks vett, valgust ja	1. Laps saab aru, et päike kiirgab soojust ja valgust. 2. Laps saab aru	1. Laps selgitab valguse, temperatuuri, vee, toitainete ning õhu tähtsust

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

			õhku. 2. Laps oskab kirjeldada erineva temperatuuri mõju taimedele, loomadele ja inimesele.	mõistest õhk. 3. Laps saab katsete tulemusena teada vee kolmest olekust.	taimedele, loomadele ja inimestele.
Elukooslused veekogud		1. Laps teab mõisteid mets, aed, meri.	1. Laps oskab kirjeldada metsa, aeda ja merd.	1. Laps teab mõistet põld ja oskab seda kirjeldada. 2. Laps oskab nimetada erinevaid veekogusid (jõgi, oja, tiik).	1. Laps teab mõisteid aas ja park ning oskab neid kirjeldada. 2. Laps oskab nimetada erinevaid veekogusid (allikas, järv, ookean).
INIMENE JA LOODUS					
Muutumine looduses, ööpäeva ja aastaaegade vaheldumine. Ilmastikunähtused.		1. Laps teab, kas on öö või päev, ja oskab nimetada, midatehakse nendel aegadel. 2. Oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke nähtusi (talvel sajab lund, on külm, suvel saab ujuda, on soe). 3. Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (sajab lund, vihma, päike paistab	1. Laps oskab nimetada erinevaid päeva osasid ja kirjeldab oma tegevusi nendel aegadel. 2. Laps oskab nimetada hetkel olevat aasta-aega. 3. Laps oskab nimetada inimese tegevusi erinevatel aastaaegadel (talvel kelgutatakse, suvel saab meres ujuda jne).	1. Laps oskab nimetada kõiki aastaaegu ja neid iseloomustada. 2. Laps teab ööpäeva osi ja nende järjekorda. 3. Laps teab nädalapäevade nimetusi. 4. Laps nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid. Laps teab suve ja talve mõistet	1. Laps teab aastaaegade järjekorda ja oskab kirjeldada muutusi looduses. 2. Laps teab kuude nimetusi. Laps teab mõisteid udu, rahe, härmatis ja vikerkaar. 3. Laps oskab kirjeldada inimese eluringi.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

<p>Tööd looduses</p>		<p>1. Laps teab, mida anda lindudele toiduks talvel.</p>	<p>1. Laps teeb koos täiskasvanuga lihtsamaid töid ja saab aru nende vajadusest (lehtede riisumine, lume rookimine, seemnete külvamine). 2. Laps oskab põhjendada, miks on lindude ja loomade elu talvel raskem ja mida saab inimene nende heaks teha.</p>	<p>1. Laps teab erinevatest töödest ja oskab neid kirjeldada (saagi koristamine, kündmine, külvamine, heinategu, aiatööd). 2. Laps teab kuidas aidata linde ja loomi erinevatel aastaegadel (pesakastid, söögimajad).</p>	<p>1. Laps oskab põhjendada erinevaid töid ja tegemisi looduses, nende vajadust ja kasulikkust inimeste ja looduse jaoks (toit, ehitusmaterjalid, küte).</p>
<p>Inimese mõju loodusele. Loodushoid.</p>	<p>1. Laps viskab täiskasvanu eeskujul prügi prügikasti.</p>	<p>1. Laps märkab prahti ja viskab selle prügikasti. 2. Laps mõistab, et lilli ja oksid nopitakse ainult vaasi panekuks. 3. Laps saab aru, et vett tuleb kasutada säästlikult (joomisel, käte- ja hambapesul). 4. Teab, et inimene saab talvel loomi ja linde aidata.</p>	<p>1. Laps oskab hoida enda ümber puhtust looduses, kodu-ümbruses jm. 2. Laps mõistab, et elektrit tuleb kokku hoida (kustutab toast lahkudes tule).</p>	<p>1. Laps oskab seletada, kuidas tema saab säästlikult kasutada loodusvarasid ja vahendeid. 2. Laps teab, mis on taaskasutus ja oskab tuua näiteid (lasteaias meisterdatakse erinevatest jääkmaterjalidest). 3. Laps teab</p>	<p>1. Laps teab prügi sortimise vajalikkust ja oskab sorteerida lihtsamat prügi (pudelid, paber, olmeprügi). 2. Laps teab inimese tegevusi ja asju, mis mõjuvad loodusele halvasti (autode ja korstnate toss, mürgised ained maapinnal). 3. Laps oskab seletada, kuidas</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

				kust tekib ja kuhu jõuab prügi ning soovib osaleda looduse korrastamises. 4.Laps teab, kuidas aidata linde ja loomi erinevatel aastaegadel (pesakastid, söögimajad).	inimesed saavad loodust hoida. Laps teab, kuidas saab linde ja loomi aidata [loomade ja lindude toitmine talvel (mitte veelindude), hüljatud loomade abistamine jne].
Tehis- maailm, sõidukid, kodu- masinad. Ehitised	1. Laps tunneb mõnda liiklusvahendit.	1. Laps tunneb ja nimetab eriotstarbelisi sõidukeid. 2. Laps tunneb ära oma kodu, lasteaia ja teised tuttavad ehitised. 3. Laps oskab nimetada erinevaid ehitisi (elumaja, kodu, lasteaeda). 4. Laps nimetab küsimise korral mõnda kodumasinat.	1. Laps tunneb ja nimetab erinevaid liiklusvahendeid. 2. Laps oskab nimetada maja erinevaid osi (tuba, köök jne) ja teab nende otstarvet. 3. Laps oskab nimetada kodumasinat, mis tal koduson.	1. Laps oskab kirjeldada erinevaid liiklusvahendeid ja teab nende otstarvet. 2. Laps oskab nimetada erinevaid ehitisi, teab nende otstarvet (kool, teater, juuksur, kauplus, haigla). 3. Laps oskab nimetada kodumasinat ja teab nende otstarvet.	1. Laps oskab kirjeldada erinevaid liiklusvahendeid ja teab nende otstarvet. 2. Laps oskab nimetada erinevaid ehitisi, teab nende otstarvet (kool, teater, juuksur, kauplus, nende otstarvet 3. Laps teab erinevaid majade ehitamise materjale (puit, kivim) 4. Laps oskab nimetada kodumasinat ja teab nende otstarvet.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Valdkond KEEL JA KÕNE lisa 2

	2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Suhtlemine	<p>1. Kasutab suhtlemisel peamiselt mitteverbaalseid vahendeid koos üksikute sõnadega.</p> <p>2. Vastab täiskasvanu küsimustele ja korraldusele tuttavas situatsioonis.</p> <p>3. Suhtleb täiskasvanuga esemetega tegutsemise ajal.</p>	<p>1. Kasutab erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust sõltuvalt suhtluseesmärgist.</p> <p>2. Räägib 2-3 lausega mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest.</p> <p>3. Osaleb dialoogis, väljendab oma soove ja vajadusi.</p> <p>4. Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi.</p>	<p>1. Algatab ise aktiivselt suhtlust eakaaslastega.</p> <p>2. Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemustega.</p> <p>3. Vahetab vesteldes muljeid oma kogemuste põhjal.</p> <p>4. Annab kuulnud teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil.</p>	<p>1. Räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta.</p> <p>Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi.</p> <p>2. Suunab kõnega kaaslaste tegevust ja annab sellele hinnanguid.</p> <p>3. Jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausetega.</p>	<p>1. Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga.</p> <p>2. Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida.</p> <p>3. Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.</p> <p>4. Jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid.</p>
Grammatika	<p>1. Kasutab tuttavas situatsioonis 1-2 sõnalisi lauseid.</p>	<p>1. Mõistab ja kasutab 3-5 sõnalisi lihtlauseid.</p> <p>2. Kasutab kõnes</p>	<p>1. Kasutab eri tüüpi ihtlauseid sh koondlauseid.</p> <p>2. Kasutab</p>	<p>1. Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid.</p> <p>2. Kasutab</p>	<p>1. Kasutab kõnes aktiivselt lihtlauseid.</p> <p>2. Kasutab</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

	2. Kasutab üksikuid käände- ja pöördevorme juhuslikult mõne sõna puhul.	õigesti enamikku käänevorme, tegusõna käskivat kõneviisi, tegusõna kindla kõneviisi olevikuvorme.	kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme. Kasutab tingivat kõneviisi.	kõnes õigesti saava ja rajava käände vorme.	kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses.
Sõnavara	Kasutab 1-2 sõnalisi lauseid.	Kõneleb seostatult, kasutades 4 sõnalisi lauseid omadus- ja määrsõnaga.	Kasutab nimisõnu, tegusõnu, asesõnu, omadus- ja arvsõnu. Kasutab mineviku vorme, ütleb riimuvaid sõnu.	Moodustab grammatiliselt õigeid lauseid, kasutab õigesti laadivhetuslikke sõnu, oskab leida vastandsõnu.	Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada.
Hääldamine	Hääldab sõnades õigesti häälduslikult lihtsamaid häälikuid.	On omandanud põhilise osa häälikutest.	Hääldab sõnades õigesti lihtsamatest häälikutest koosnevaid konsonantühendeid.	Tabab hääliku asukoha sõnas. Teab vältete erinevusi.	Hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid.
Kirjalik kõne		1. Matkib lugemist ja kirjutamist, kritseldades kriidi või pliiatsiga. 2. Jäljendab tähtede kirjutamist. 3. Loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust, lastelaulu.	1. Tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti. 2. Kirjutab oma nime, näidise järgi püüab kirjutada suurt tähemärki. 3. Oskab lugeda lihtsaid lasteluuletusi, laulda laule kindla	1. Loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis. 2. Kirjutab üksikuid sõnu trüki-tähtedega. 3. Julgeb esineda solistina, oskab kuulata ja iseloomustada kuuldud	1. Tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad. 2. Kirjutab joonistähtedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega. 3. Teab peast emakeelseid luuletusi ja

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

			dünaamikaga.	muusikapala. Loeb peast 4 realisi luuletusi ja liisusalme.	laule.
--	--	--	--------------	--	--------

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Valdkond EESTI KEEL KUI TEINE lisa 3

Üldteema	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Kuulamine	1. Tunneb huvi eesti keele vastu. 2. Kuulab ja tajub eesti keele kõla	1. Reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele. 2. Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist. 3. Mõistab lihtsamaid õpitud küsimusi. 4. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid.	1. Reageerib adekvaatselt eesti keele antud korraldusele. 2. Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ning tunneb kuuldu pildi ära. 3. Mõistab õpitud küsimusi. 4. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid.	1. Mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet. 2. Kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud õpitud suhtlus-situatsiooniga. 3. Mõistab esitatud küsimusi. 4. Mõistab etteloetud või jutustatud eakohese eestikeelse teksti põhisisu. 5. Tunneb ära õpitud/omandatud sõnad ja väljendid ning mõistab neid.
Kõnelemine	1. Kordab järele lihtsamaid sõnu.	1. Teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid. 2. Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamisel. 3. Tunneb aktiivselt huvi asjade nimetuste vastu.	1. Kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks. 2. Kasutab õpitud viisakusväljendeid. 3. Kasutab endast rääkides sõna mina. 4. Vastab küsimustele õpitu piires. 5. Kordab õpetaja järgi mõnda eestikeelset laulu ja luuletust.	1. Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlus-situatsioonides. 2. Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid. 3. Vastab küsimustele ning oskab ise esitada lihtsamaid küsimusi. 4. Räägib õpitud sõnavara piires endast.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

		4. Oskab vastata lihtsamatele küsimustele.		5. Teab peast mõnda eestikeelset luuletust ja laulu.
Lugemise ja kirjutamise alused	1. Hääldeb järele kuulnud sõnu kooris, õpetaja järgi.	1. Hääldeb järele kuulnud sõnu.	1. Tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu. 2. Tunneb kirjapildis ära oma nime.	1. Tunneb eesti keele häälikuid ja tähti. 2. Hääldeb korrektselt lihtsamaid häälikuid. 3. Tunneb kirjapildis ära mõned eestikeelsed sõnad. 4. Oskab kirjeldada om anime trükitähtedega.
Eesti kultuuri tutvustamine	1. Tunneb huvi Eesti rahvussümbolite vastu.	1. Tunneb ära Eesti lipu ja oskab seda kirjeldada. 2. Oskab nimetada, mis riigis ta elab. 3. Tunneb huvi Eestis tähistavate rahvakalendri tähtpäevade vastu. 4. Tunneb huvi eesti rahvaloomingu vastu.	1. Tunneb Eesti rahvussümboliteid ja oskab neid nimetada. Teab EV presidendi nime ja pealinna Tallinn. 2. Oskab nimetada mõningaid eestis tähistavaid riiklike tähtpäevi. 3. Oskab kaasalaulda mõnda tuntud eesti lastelaulu. 4. Teab mõnda eestikeelset liisusalmi.	1. Teab ja oskab eesti rahvussümbolitest kirjeldada Eesti lippu, rahvuslille ja rahvuslindu ning nimetab vähemalt kaks eesti rahvustoitu. 2. Oskab kirjeldada mõne Eestis tähistava tähtpäevaga seotud kombeid, sh oma kogemuste põhjal. 3. Oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimi, tuntud inimesi. 4. Oskab laulda mõnda lihtsamat eesti laulu. 5. Tunneb ära eesti rahvarõivad.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel

EESTI KEELE ÕPETAMINE OSALISE KEELEKÜMBLUSENA lisa 4

Üldteema	Esimesene poolaasta	Teine poolaasta	Järgnev periood (kuni koolimineku)
Kuulamine	<p>1. Tunneb huvi eesti keele vastu.</p> <p>2. Kuulab ja tajub eesti keele kola.</p> <p>3. Reageerib tegevustes kasutatavatele lihtsamatele korraldustele.</p> <p>4. Tunneb ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid tuttavas kontekstis ning mõistab neid.</p>	<p>1. Reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele.</p> <p>2. Kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ja tunneb kuuldu pildil ära.</p> <p>3. Kuulab ning suudab jälgida ja meeles pidada täiskasvanu eestikeelset seletust.</p> <p>4. Mõistab esitatud küsimusi.</p> <p>5. Tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid.</p> <p>6. Kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud suhtlussituatsiooniga.</p>	<p>1. Mõistab etteloetud või jutustatud eakohase eestikeelse teksti põhisisu.</p> <p>2. Tunneb ära uued õpitud sõnad, mõisted ja väljendid ning mõistab neid.</p> <p>3. Saab aru baassõnavara ulatuses.</p>
Kõnelemine	<p>1. Tunneb lihtsamaid viisakusväljendeid.</p> <p>2. Näitab üles huvi esemete ja tegevuste eestikeelsete nimetuste vastu.</p> <p>3. Kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks.</p> <p>4. Näitab üles huvi suhtlemise vastu ning vajaduse korral loob</p>	<p>1. Kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides.</p> <p>2. Oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid.</p> <p>3. Kõneleb õpitud sõnavara piires ning suudab algatada ja lõpetada vestlust.</p> <p>4. Kasutab lihtsaid fraase ja lihtlauseid.</p> <p>5. Oskab vastata</p>	<p>1. Räägib õpitud sõnavara piires endast ja oma perest ning vestleb endale olulistel teemadel.</p> <p>2. Teab peast mõnda eestikeelset luuletust ja laulu.</p> <p>3. Vastab küsimustele ja oskab ise esitada lihtsamaid küsimusi.</p> <p>4. Osaleb õppes aktiivselt.</p> <p>5. Valdab aktiivselt</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

	kontakti täiskasvanute ja teiste lastega.	küsimustele õpitud sõnavara piires.	baassõnavara rutiintegevuste ja läbivõetud teemade ulatuses. 6. Suhtleb iga päev eakaslaste ja täiskasvanutega eesti keeles ning osaleb aktiivselt mitmesugustes tegevustes ja mängudes.
Hääldamine	1. Püüab hääldada järele kuulnud sõnu.	1. Hääldab õpitud sõnu õigesti.	1. Hääldab uusi õpitud sõnu õigesti.
Eesti kultuuri tutvustamine	1. Tunneb huvi Eesti rahvussümbolite vastu. 2. Teab ja oskab nimetada, mis riigis ta elab. 3. Tunneb huvi Eestis tähistavate rahvakalendri tähtpäevade vastu.	1. Oskab Eesti rahvussümbolitest nimetada ning kirjeldada Eesti lippu, rahvuslille ja rahvuslindu. 2. Oskab nimetada mõnd Eestis tähistavat riikliku ja rahvuslikku tähtpäeva.	1. Vt valdkondade “Keel ja kõne” ning “Mina ja keskkond” eeldatavaid tulemusi.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Valdkond MATEMAATIKA lisa 5

Üldteema	2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Hulgad, loendamine, arvud ja arvutami-ne	<p>1. Rühmitab esemeid ühe sarnase tunnuse alusel (värvus, kuju, suurus vms).</p> <p>2. Leiab erinevate esemete hulgast palju ja üks.</p> <p>3. Loendab asju kolme piires ning vastab küsimusele mitu on?</p> <p>4. Loendab esemeid kolme piires.</p>	<p>1. Otsustab, kas nimetatud ese kuulub antud hulka.</p> <p>2. Paaride moodustamisega saab teada, et esemeid on võrreldavates hulkades sama palju ehk võrdselt.</p> <p>3. Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5ni.</p>	<p>1. Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel.</p> <p>2. Võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui.</p> <p>3. Tutvub arvudega 10ni.</p> <p>4. Kasutab järgarve kuni viieni (mitmes?).</p>	<p>1. Oskab moodustada erinevate tunnuste alusel hulki.</p> <p>2. Võrdleb arve ja hulki on suurem kui, on väiksem kui.</p> <p>3. Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni.</p> <p>4. Tunneb numbrimärke.</p> <p>5. Oskab nimetada antud arvule eelnevat ja järgnevat arvu.</p> <p>6. Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab.</p> <p>7. Võtab ühest hulgast esemeid ära ja lahutab.</p>	<p>1. Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi.</p> <p>2. Võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt.</p> <p>3. Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12.</p> <p>4. Järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada.</p> <p>5. Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =.</p> <p>6. Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Suurused ja mõõtmine	1. Näeb ja leiab esemetes erinevusi (suur ja väike).	1. Võrdleb (järjestab) kahte eset suuruse (suurem-väiksem), pikkuse (pikem-lühem), laiuse (laiem-kitsam) järgi ning kasutab mõisteid.	1. Järjestab esemeid kõrguse järgi (kõrgem-madalam). Järjestab kolm eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi.	1. Mõõdab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahendiga. Järjestab kuni viis eset suurustunnuse järgi. 2. Leiab vaadeldavast objektist silma järgi suurema-väiksema-sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades. 3. Hindab kaugust silma järgi. 4. Järjestab raskuse ja paksuse järgi.	1. Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nõör vms). 2. Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse.
Geomeetrised kujundid	1. Juhendamisel leiab etteantud esemete hulgast teise samasuguse eseme. 2. Juhendamisel paigutab esemeid üksteise sisse, peale. 3. Kompimiseveeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid.	1. Eristab kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid rühmatoast, oust ja tänavalt.	1. Näeb ja oskab kirjeldada ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.	1. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest. Rühmitab kujundeid vormi, suuruse, värvuse vm järgi.	1. Eristab ruumilisi kujundeid (kuup, kera, risttahukas, püramiid) tasapinnalistest kujunditest (ruut, ring, ristkülik ja kolmnurk).
Orienteerumine ajas	1. Matkib täiskasvanu juhendamisel mängus öö ja	1. Eristab hommikut ja õhtut, päeva ja öö (kirjeldab	1. Nimetab kõik aastaajad ning	1. Nimetab õiges järjekorras kõik nädalapäevad. 2. Eristab	1. Oskab öelda kellaega täistundides 2. Nimetab

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

	päeva tähendust.	tegevusi). 2. Leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (piltidel ja vestluses vm).	kirjeldab nende kogetavaid tunnuseid. 2. Teab ööpäeva osi hommik-päev-õhtu-öö, kirjeldab tegevusi ja sündmusi eile-täna-homme.	mõisteid kiiresti-aeglaselt, varsti, hiljem, kohe.	nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva. 3. Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi. 4. Kasutab kõnes õigesti sõnu enne, praegu, hiljem-varem, noorem-vanem.
Orienteerumine ruumis	1. Orienteerub oma kehal ja näitab, mis asub ülal-all, kõrval, ees-taga.	1. Juhendmisel määrab enda ja esemete asukoha ruumis teiste esemete suhtes sõnadega peal, all, sees, taga, ees.	1. Nimetab inimese või eseme asukoha teise inimese või eseme suhtes, kasutades õigesti sõnu üleval, keskel, taga, ees. 2. Määrab vasakut ja paremat poolt.	1. Kirjeldab inimese või eseme asukohta teise inimese või eseme suhtes, kasutades õigesti sõnu kõrval, ääres, keskel, all-peal, kohal, vasakul-paremal. 2. Orienteerub ruumis/õues juhendite järgi.	1. Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Valdkond KUNST lisa 6

Sisuplokid	2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Kujutamine ja väljendamine	<p>1. Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest.</p> <p>2. Leiab kritselduste hulgast nime (tuse) andmist või loo jutustamist väärivaid kujundeid.</p> <p>3. Leiab ümbritsevas juhendamise toel sinise, kollase, punase ja roheline värvi.</p>	<p>1. Kasutab emotsioonide, nähtuse, esemete jne kujutamiseks värvitoone oma seostest ja tunnetest lähtuvalt.</p> <p>2. Tegutseb suunamisel ja enamasti lõpetab alustatud töö.</p> <p>3. Matkib täiskasvanu tegevust lihtsa eseme valmistamisel, kasutades etteantud erinevaid materjale.</p> <p>4. Võrdleb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat.</p>	<p>1. Kujutab naturist inspireeritud asju, objekte jne isikupäraste sümbolitega, mis olemuselt täienevad ja muutuvad keerukamaks.</p> <p>2. Jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmutest kui ka oma fantaasiatest.</p> <p>3. Valib mõtte teostamiseks sobivaimana tunduvad vahendid.</p> <p>4. Võrdleb helendamaid ja tumedamaid värvitoone.</p> <p>5. Väljendab soovi alustada kunstitegevust.</p> <p>6. Ettenäitamisel ühendab erinevaid materjale (looduslik ja paber jne).</p>	<p>1. Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö.</p> <p>2. Püsib töös valitud teemas sedaisikupäraselt tõlgendades.</p> <p>3. Jutustab temaatilistes töödes tegelaste tegevustest.</p> <p>4. Tunneb ümbritsevas esinevaid värve ja nimetab erinevaid värvitoone (hallikas, taevasinine jne).</p>	<p>1. Kasutab loovalt geomeetrilisi kujundeid ja nende kombinatsioone keerukamate objektide ülesehitamiseks.</p> <p>2. Jutustab temaatilistes töödes omavaheolistest suhetest ning tegevusajast ja kohast.</p> <p>4. Rõhutab kõige tähtsamatoma töös värvi, suuruse või asukoha valikuga.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Kujunda - mine	1. Kaunistab (täppidega, joontega) ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid (nt lillepotti, paberit, taskurätti, papptaldrikut, palli, sokki, plastiliinist plaati, kivi jne).	1. Valib kaunistusmotiivi ja kannab juhendamisel šabloonil või temple abil selle omavalitud kohale esemel (kruusil, taldrikul, pluusil jne). 2. Koostab lihtsaid mustreid.	1. Koostab elementidest lihtsa kordumisskeemi-ga mustririba eseme äärisel kaunistamis-eks (tass, taskurätt jne). 2. Kujundab õpetajaga koos tähtpäevakaardi sündmuse meeoluga sobivate motiividega.	1. Märkab mustri rütmi ja suudab seda jätkata. 2. Selgitab omavalmistatud (voolitud, volditud, meisterdatud) esemete otstarvet ja nimetab koha, kuhu see sobib. 3. Valib erinevate meisterdamisma-te rjalide vahel ja püüab neid omavahel sobitada.	1. Kujundab kaunistusmotiivi või mustri, arvestades kaunistatavat eset. 2. Aitab kujundada tähtpäevaga seotud peolauda ja ruumi. 3. Loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest.
Voolimine	1. Õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale. 2. Teeb sõrme või pulgaga pehmesse voolimis-materjali jäljendeid.	1. Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades. 2. Nii ümar-kui ka piklikke vorme töödeldes loob soovitud esemeid. 3. Juhendamisel kasutab voolimispulka voolimis-materjali tükeldamiseks.	1. Õõnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades. 2. Ühendab voolitud detaile omavahel.	1. Valmistab õpetajaga koos uusi voolimis-segusid. 2. Siilub sõrmedega ühenduskohti.	1. Kasutab iseseisvalt tuttavaid voolimis-materjale, arvestades nende eripära. 2. Oskab voolida inimest ja looma liikumises. 3. Viimistleb oma tööd.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Joonistamine	1. Tekitab iseseisvalt jämedate joonistusmaterjali lidega (rasvakriitide, pehmete pliiatsitega jne) erinevaid jälgi (täppe ning vertikaalseid, horisontaalseid, sirgeid, lainelisi, katkendlikke ja spiraalseid jooni), upsides paberi piirides.	1. Suudab joonistada peajalgseid. 2. Joonistab ning värvib pindu erinevate vahenditega.	1. Kasutab joonistusvahendeid liigse surveta. 2. Suudab värvida piirjooni ületamata. 3. Oskab kujutada poissi ja tüdrukut.	1. Kasutab soovi korral koos erinevaid joonistusvahendeid nende olemusest lähtuvalt. 2. Oskab kasutada šabloone. 3. Kujutab inimese iseloomulikke välimust ja riietust.	1. Värvib oma joonistatud või värviraamatu kujundeid, varieerides käe liikumise suunda. 2. Sobitab pindu kattes heledaid ja tumedaid, peeni ja jämedaid jooni. 3. Kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu.
Maalimine	1. Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni. 2. Vajutab jäljendeid templiga.	1. Võtab pintslile vajaduse korral lisaks värvi, katab pindu ja teeb täppe.	1. Teeb objektidele väiksemaid detaile pintslivajutuste ja tõmmetega. 2. Liigub pintsliga paberil vabalt, mitte edasi-tagasi ühes kohas. 3. Juhendamisel segab värve uute toonide saamiseks.	1. Segab värve uute toonide saamiseks. 2. Väldib värvide määrdumist.	1. Kasutab töös eri jämedusega pintsleid ja pintsli erinevaid külgi.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Meisterda - mine	<p>1. Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ning rebib paberist tükke.</p> <p>2. Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid.</p>	<p>1. Katab liimiga talle näidatud pinna ja täiendava juhendamisel asetab sinna soovitud kujundid.</p> <p>2. Lükib paelale, traadile vms auguga esemeid.</p>	<p>1. Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib need sõltuvalt töö olemusest.</p> <p>2. Valib meelepärased meisterdamisvahendid (looduslikku- ja tehismaterjali, paberit jms) ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.</p>	<p>1. Kujundab või täiendab oma tööd, kleepides sellele erinevast materjalist tükke, objekte jne.</p> <p>2. Rebib lihtsamaid kujundeid ja iseseisvalt lõikab paberist geomeetrilisi kujundeid.</p>	<p>1. Valib eri materjalide liitmiseks ühendusviiside seast oma mõtte teostamiseks sobivamad või leiab oma võtted.</p> <p>2. Valmistab lihtsa mänguasja täiskasvanu tegevust matkides.</p> <p>3. Punub sirgedest ribadest lihtsa pinna.</p>
Kunsti vaatlemine, vestlused kunstist	<p>1. Vaatleb pilte, näidistoid ja raamatu illustratsioone küsimustele.</p> <p>2. Näitab teistele oma tööd kui kunstiteost ja räägib sellest.</p>	<p>1. Jutustab küsimustele toel, mida ta on oma töödes kujutanud.</p>	<p>1. Vaatleb omal algatusel raamatu illustratsioone ja kunstitoid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust.</p> <p>2. Jutustab küsimustele toel, mida ta on oma töödes kujutanud ning nimetab, mis materjale ta on oma töös kasutanud.</p> <p>3. Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödese.</p>	<p>1. Märkab teoseid või ümbruses leiduvaid objekte vaadeldes.</p> <p>2. Fantaseerib ja jutustab teose juurde ka loo.</p>	<p>1. Märkab teoseid või ümbruses leiduvaid objekte vaadeldes ning kirjaldades detaile ja värve ning tajub meeleolu.</p> <p>2. Fantaseerib ja jutustab teose juurde ka loo: mis juhtus enne, mis juhtub pärast.</p> <p>3. Kasutab raamatu illustrat-</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

					sioone, fotosid ja kunstiteoseid (sh skulptuure) oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi.
--	--	--	--	--	--

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Valdkond MUUSIKA lisa 7

Muusika liste tegevuste liigid	2- 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Laulmine	<p>1. Kuulab, jälgib õpetaja laulu.</p> <p>2. Kordab lihtsamaid rahvalaulu fraase.</p>	<p>1. Huvitub laululistest tegevustest.</p> <p>Püüab õpetajaga kaasa laulda.</p> <p>2. Osaleb laulude esitamisel (plaksutab või laulab kaasa).</p>	<p>1. Laulab rühmaga ühtses tempos.</p> <p>2. Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.</p>	<p>1. Laulab väljahingamisel loomuliku häälega.</p> <p>2. Esitab laule rühmaga ühtses tempos.</p>	<p>1. Laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega.</p> <p>2. Laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas, ansambelis kui ka üksi.</p>
Muusika kuulamine	<p>1. Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.</p> <p>2. Eristab kuulmise järgi tamburiini ja kõristit.</p>	<p>1. Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigub kehaga vmt).</p> <p>2. Eristab kuulmise järgi trummi, metallofoni ja laulu.</p> <p>3. Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille: metallofon, tamburiin, trumm, kõlapulgad.</p>	<p>1. Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega.</p> <p>2. Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule.</p> <p>3. Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille: triangleid ja kuljuseid.</p>	<p>1. Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste kaudu.</p> <p>2. Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu.</p> <p>3. Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille.</p>	<p>1. Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada.</p> <p>2. Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu.</p> <p>3. Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

<p>Pillimäng</p>	<p>1. Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulnud muusikale kehapillil, plaksutab jne.</p>	<p>1. Mängib kaasa pulssi või rütmi muusika kuulamisel, liikumisel ja laulmisel kehapillil, randmekuljustel, marakal ja kõlapulkadel. 2. Mängib marakat, tamburiini, kõlapulki.</p>	<p>1. Mängib rütmipille muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks. 2. Mängib rütmipille, oskab mängida valjult, vaikselt.</p>	<p>1. Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja lauludele. 2. Mängib ja tunneb kuulamisel tämbri järgi ära õpitud rütmipille; Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.</p>	<p>1. Mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge. 2. Mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansambelis.</p>
<p>Muusikaline/rütmiline liikumine</p>	<p>1. Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile. 2. Sooritab tuntud loomade, lindude liikumisi.</p>	<p>1. Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit.. 2. Liigub loovalt vastavalt muusika iseloomule.</p>	<p>1. Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente. 2. Osaleb laulumängudes. 3. Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu, kasutab rohkem miimikat ja pantomiimi.</p>	<p>1. Muudab liikumisi vastavalt muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumisele, arvestades pulssi ja meetrumit. 2. Iseseisvalt mõtleb välja tantsuelemente.</p>	<p>1. Liigub vastavalt muusika meeleolule. 2. Väljendab ennast loovalt muusikalise rütmilise liikumise kaudu.</p>

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti
Valdkond LIIKUMINE lisa 8

Kuni 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult.		Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi.	Teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires.	Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks.
Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.	Arvestab rühmakaaslasti aktiivses tegevuses.	Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise.	Talub kaotust võistlusmängudes.	Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid.
Sooritab põhiliikumisi, säilitab tasakaalu nii tasakaalupingil kui vähendatud pinnal. Säilitab kõndides ja joostes sihi.	Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes.	Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi.	Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes.	Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised.
Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.	Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.	Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.	Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.	Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Kõnnib piiratud pinnal.	Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal.	Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes.	Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi.	Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel.
Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda		Teeb harjutusi väikevahenditega.	Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses. Ronib varbseinal vahelduva sammuga ning täidab lisaülesandeid.	Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.
Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi.	Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega.	Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.	Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.	Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel.
Sooritab juhendaja abil liikumisi muusika järgi.	Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile. Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi.	Jäljendab liikumisega erinevaid rütme.	Kohandab oma liigutusi etteantud rütmiga. Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.	Sooritab üheaegselt kaaslastega rütmiliikumisi.
Kasutab liikudes rütmipille juhendaja abil.	Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.	Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi.	Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele.	Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Jookseb veereva vahendi (pall, rõnga) järel.	Sooritab võimlemis- harjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.	Hoiab oma koha erinevas rivistuses: kolonnis, ringis, viirus.	Teeb vahenditega (palliga, hüpitsaga) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne).
Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.	Mängib matkiva sisuga 1- 2 reeglina kõnni- ja jooksumänge.	Mängib 2- 4 reeglina liikumismänge.	Käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes. Mängib kollektiivseid võistlusmänge, osaleb jõukohastes teatevõistlustes.	Mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne).
Tunneb huvi aktiivse liikumise vastu.	Mängib iseseisvalt aktiivse liikumisega mänge.	Pingutab end rühmategevuses ühise eesmärgi nimel.	Mängib kollektiivseid võistlusmänge. Osaleb jõukohastes teatevõistlustes. Tunnustab nii enda kui vastasmeeskonna edu.	Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.
	Järgib meeldetuletuse korral hügieeninõudeid. Valib õpetaja korraldusel teiste riiete hulgast võimlemisriided.	Nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi. Mõistab hügieeninõuete olulisust.	Osaleb lasteaia spordipäeval. Peseb ennast peale aktiivset kehalist tegevust.	Nimetad erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Eeldatavad tulemused õppekava läbimisel:

UJUMINE lisa 9

Vanus	3-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Ujumine	<p>1. Kasutab sihipäraselt abivahendeid (ujumiskätiseid, -nuudlit, -lauda).</p> <p>2. Järgib basseini kasutamise hügieenireegleid.</p>	<p>1. Lebab ja libiseb rinnuli abivahendiga.</p> <p>2. Puhub mulle vette.</p>	<p>1. Omandab rütmilise hingamise.</p> <p>2. Libiseb ilma abivahendita.</p> <p>3. Järgib basseini kasutamise ohutusreegleid. sh ujumine.</p>

Eldatavad MÄNGUOSKUSED vanuseti lisa 10

Üldteema	2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused
Mängu- oskused	1. Laps jälgendab ümbritsevate inimeste toiminguid.	1. Laps oskab vahetada ja jagada sõbraga mänguasja. 2. Laps oskab mängida kaaslastega segamata. Laps oskab mängida koos 1-2 kaaslastega. 3. Laps tutvub erinevate mänguliikidega. 4. Laps oskab mänguasju enda järelt koristada. 5. Laps suudab järgida 1-2 lihtsat mängureeglit.	1. Laps oskab iseseisvalt mängida erinevaid mängu- 2. Laps oskab valida Mängu- kaaslastega ja säilitada sõbralikke suhteid. 3. Laps oskab kaaslaste mänguga ühineda. 4. Laps oskab mängida 2-3 liikmelises mängu- rühmas. 5. Laps oskab mänguasju hoida. 6. Laps tunneb huvi erinevate mänguliikide vastu. 7. Laps oskab mänguasjade koristamisel kaaslastele abi pakkuda. 8. Laps oskab täita	1. Laps oskab iseseisvalt algatada erinevaid mängu- 2. Lapsel on kujunenud püsivad mängusuhted. 3. Laps oskab kaaslastele väljendada mängudes heatahtlikult oma arvamust. 4. Laps aitab mänguasju koristada siis, kui tema ise nende mängudega ei mänginud. 5. Laps oskab täita erinevaid mängureegleid .	1. Laps oskab kaaslastele avaldada mängudes oma arvamust ning seda vajadusel põhjendada ja kaitsta. 2. Laps järgib erinevaid mängu- reegleid ja oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada. 3. Laps suudab lahendada mängu käigus tekkinud probleeme ja jõuab kaaslastega kokkuleppele. 4. Laps oskab

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

			lihtsamaid mängu-reegleid.		algatada ja mängida sõnamänge.
Loovmäng	1. Laps mängib koos täiskasvanuga ja kordab ühelaadseid tegevusi.	1. Lapse mäng muutub sisukamaks, ta ühendab mitu tegevust üheks tervikuks (toidu valmistamine, nuku söötmine, nõude pesemine, magama panek). 2. Laps oskab mängus võtta rolli ja valida selleks sobivaid vahendeid. 3. Laps kasutab asendusmänguasju.	1. Laps võtab osa mängudest, mis sisaldavad 2-3 erinevat rolli. 2. Laps oskab kasutada loovust rolli täitmisel ja rolliks vajalike vahendite valimisel. 3. Laps oskab kasutada loovust mänguteemade valikul.	1. Laps võtab osa mängudest, mis sisaldavad 2-3 erinevat rolli. 2. Laps valib rolle ja vahendeid loovalt.	1. Laps täidab mängudes erinevaid rolle. 2. Lapse mäng muutub sisukamaks vastavalt tema teadmiste ja oskuste arengule. 3. Laps oskab valmistada mänguks vajalikke vahendeid ja kasutab neid loovalt oma mängus.
Lavastusmäng	1. Laps jälgib lavastust ja matkib lihtsamaid tegevusi.	2. Laps oskab lavastusmängudes täiskasvanu eeskujul rollile iseloomulikult liikuda ja häälitseada.	1. Laps oskab kasutada lavastusmängudes käpiknukke, maske, peakatteid, mänguasju jms. 2. Laps oskab end rollis olles	1. Laps julgeb esineda. 2. Laps oskab lavastusmängu siduda teiste mänguliikidega. 3. Laps oskab väljendada tegelaste emotsionaalseid	1. Laps on võimeline jätma meelde pikemaid tekstilõike. Laps on võimeline osalema pikemates ja keerukates

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

			väljendada miimika, žestide, pooside, kõnnaku, häälightsuste ja intonatsiooni kaudu.	seisundeid.	lavastustes. 2. Laps oskab siduda lavastusmänge teiste mänguliikidega. 3. Laps oskab lavastada oma loomingu- lisi süžeid ja mängida tuttavate kirjandus- palade ja muinas- juttude järgi.
Ehitusmäng	1. Laps laob lihtsaid torne ja topib erineva suurusega asju üksteise sisse.	1. Laps oskab kasutada erineva suurusega ehitusmaterjali ja lihtsamaid konstruktoreid. 2. Laps oskab ehitusmängudes ehitada loomakestele või autodele maja / garaaži/aeda.	1. Laps oskab ehitada näidise ja juhendamise järgi või etteantud teemal fantaasiat kasutades. 2. Ehitus- mängudes oskab laps arvestada ehituse otstarvet.	1. Laps oskab ehitada ettenäitamise, fantaasia, teatava otstarbe ja jooniste põhjal. 2. Laps oskab loovalt kasutada erinevaid ehitusmaterjale (looduslik- ja jääkmaterjal jne).	1. Laps oskab ehitamisel kasutada erinevaid materjale ja fantaasiat. 2. Laps oskab ehitada keerukaid ehitisi ja kirjeldada nende otstarvet. 3. Laps oskab ehitusi ette planeerida

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

					ja kaaslastega kooskõlastada.
Liikumismäng	1. Laps mängib koos juhendaja ja kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.	1. Laps saab aru, peab meeles ja täidab lihtsaid mängureegleid. 2. Oskab orienteeruda ruumis ja teatud kindlal maaalal. 3. Oskab liikuda teatavas suunas või kindla kohani. 4. Oskab liikuda teisi segamata. 5. Oskab liikumismängus teistega koostegutseda.	1. Laps võtab osa erinevatest mängudest, mis nõuavad osavust, orienteerimisoskust, kiirust ja kaaslastega kooskõlastatud tegevust. 2. Laps täidab mängureegleid ja rolli mängulõpuni. 3. Laps oskab looduses Liikumismängus kasutada olemasolevaid loodusobjekte: puud, põõsad, kivid, liiv, savi, vesi jms.	1. Laps algatab ise-seisvalt liikumismänge. Laps järgib mängureegleid. 2. Laps mängib mängulõpuni. 3. Laps oskab õpetada tuttavaid mänge kaaslastele. 4. Laps oskab loovalt kasutada looduslikke objekte ja materjale.	1. Laps oskab osade jaotamisel kasutada liisusalme. 2. Laps oskab mängida liikumismänge, mis on mitmekesised, nõuavad osavust, tähelepanu ja kiirust. 3. Laps oskab mängida võistlusmänge. Laps saab hakkama kaotusega. Laps oskab ise algatada ja juhtida liikumismänge.

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Lauamäng	1. Laps oskab kokku panna paarispilte ja lihtsaid puzzlesid.	1. Laps oskab kokku panna lihtsaid puzzlesid. 2. Laps oskab õpetaja abiga mängida lihtsaid lauamänge – lotod, paarispidid, doominod jms.	1. Laps oskab iseseisvalt mängida lihtsaid lauamänge ja kokku panna puzzlesid.	1. Laps oskab iseseisvalt mängida tuttavaid lauamänge 3-4 liikmelistes rühmades. (mosaiikmängud, lotod, puzzled jms.)	1. Laps oskab iseseisvalt ja kesken-dunult (mängu lõpuni) mängida. 2. Laps teab erinevate laua-mängude reegleid, oskab neid kaaslastele selgitada ja koos mängida. 3. Laps paneb kokku keeruka-maid puzzlesid.
----------	--	---	--	---	--

Eeldatavad TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED vanuseti lisa 11

2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet	Keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu	Oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid	Saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis- ruumilisest järjestusest	Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna
Plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel, osaleb dialoogis	Oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamise-ta, kuid autoriteetide toel	Reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet	Kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet	Mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi
Keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv	Osaleb ühistegevuses ning teeb koostööd teiste lastega; osaleb rolli-, loovtegevustes ja võistlusmängudes ja tahab olla edukas	Keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit	Suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks	Tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi
Ilmutab initsiatiivi ega pruugi lasta ennast juhtida.valikutes eelistab kerulisemaid tegevusi	Oluline on minakeskne kõne. Viib alustatu lõpuni	Suureneb võime koondada tähelepanu tehtavale tööle ning eirata kõrvalisi ärritajaid	Plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid ning üritab alustatud tegevused lõpetada	Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Leiab tegutsemis-ajendi, plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga, täiskasvanu suunab lapse tegevust kõne kaudu	Tegutseb praktiliste situatsioonide ja kogemuste ning kujutluste kaudu	Kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudes kui ka sarnases olukorras	Järgib ühistegevuste reegleid ja suudab neid selgitada	Tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi
Ta kasutab omandatud teadmisi sarnastes situatsioonides ja kontekstis	Oluliseks muutub emotsionaalne komponent ning kogemuse seostamine olemasolevate teadmistega	On uudishimulik ja innukas õppija ning tahab kogeda uusi asju, mida on kusagil näinud	Tegutseb paremini oma kogemuste najal, on loovam ja vilunum käelises tegevuses	Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada
Rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi	Liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi	Eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistusastmest	Suudab sortida objekte erinevatel alustel ning saab aru, et asjade hulk ja mass säilivad ka erinevates vormides	Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel
Mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid	Omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetu emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu	Kasutab intuitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise	Kasutab meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust	Kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Eeldatavad SOTSIAALSED OSKUSED vanuseti lisa 12

2- 3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Saab aru, et inimesatel võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid	Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele	Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid	Tajub ja mõistab teiste inimeste emotsiooneja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses	Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses
Tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus	Osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale	Laps hakkab rohkem huvituma elust väljaspool perekonda, kuigi kodu ja vanemad on talle endiselt väga tähtsad	Eelistab omasoolisi mängukaaslasi; kujunevad esimesed sõprussuhted	Tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu
Järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jäljendab igapäevaelu rolle ja tegevusi	Püüab vahel teisi abistada ja lohutada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest	Suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses	On tundlik kriitika suhtes, on haavatav ning vajab emotsionaalset toetust, tunnustust ja tähelepanu	Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise
Tema enesekindlus on kõikuv; enesekindluse saavutamiseks vajab ta turvalisust, tunnustust	Saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses; püüab täita kodukorra reegleid	Aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi; jälgib reeglite täitmist teiste poolt	Järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt	Osaleb rühma reeglite kujundamisel
Väljendab tugevaid emotsioone, oma mina	Seab endale mõningaid eesmärke ja täidab neid	Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust	Laps vajab sotsiaalset aktseptimist, talle läheb väga korda, mida teised temast arvavad	Oskab teistega arvestada ja teha koostööd

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos	Väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu	Suhtleb sõbraga vabamalt kui võõra täiskasvanuga	Ta sõlmib lihtsaid sõprussuhteid, kuid keskseks jääb siiski perekond	Loob sõprussuhteid
Jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja	Tal on jätkuvalt suur omanditunne, kuid ta võib vahel oma asju teistega jagada ja vahetada ning oodata oma järjekorda	Oskab jagada ja vahetada ning oodata oma järjekorda	Jagab teistega oma asju	Saab aru oma võõras-ühine tähendusest
Laps tunneb oma tugevaid ja nõrku külgi	Saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest	Suhtleb põhiliselt kõne vahendusel. Arvestab erinevaid partnereid	Seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel
Ta suhestab ennast ümbriusega, ning teab, kuidas teised inimesed temasse suhtuvad	Arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet	Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte	Lapsele meeldivad reeglid, kuna need toetavad teda ja aitavad mõista üha avarduvat maailma	Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme
Korra loomine on oluline, kuid vajab täiskasvanu juhendamist		Kõne areng võimaldab arusaamatusi lahendada verbaalselt	Hakkab paremini mõistma reaalsust	Selgitab oma seisukohti

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Eeldatavad ENESEKOHASED OSKUSED vanuseti lisa 13

2-3 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	3-4 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	4-5 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	5-6 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused	6-7 aastase lapse eeldatavad tulemused
Lapsele on iseloomulikud tugevad emotsioonid	Tema meeleolud vahelduvad väga kiiresti. Kasutab oma emotsioone piiride kindlakstegemiseks	Laps hakkab mõistma, et erinevatel tunnetel on ka erinevad väljendused	laps suudab teiste inimeste emotsioone paremini tajuda ja mõista, ning oma käitumises arvestada	Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada
Tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia	Laps võib olla enesekriitiline, aga samas uhke oma saavutuste üle	Ei hinda oma suutlikkust adekvaatselt	On oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele	Kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi
Täidab igapäevaelu rutiini	Kombib piire, kasutades selleks oma emotsioone	Katsetab piire, kuid loobub pärast mõningast katsetamist või siis nõustub, et seda tuleb veel õppida	Laps seab endale eesmärged ja üritab neid ellu viia, kuid kompromisside tegemine valmistab veel raskusi	Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele
Laps mängib lühikest aega üksi, kuid naudib kui täiskasvanu on läheduses	Mängib eakaaslastega, eelistades mängu, mida juhib autoriteet	Ta algatab ja hoiab üleväl rollimängu rühmas	Laps naudib võistlusmänge ja võitmist	Algatab mängu ja tegevusi
Laps ei tunnetata ohtu	Saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualeti-harjumused			Teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA

Laps saab hakkama enese teenindamisega ja tal on kujunenud tualetiharjumused				Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused
				Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt

LOKSA LASTEAED ÕNNETRIINU ÕPPEKAVA
Loksa Lasteaed Õnnetriinu koolivalmiduskaart nr lisa 14

Välja antud:

Lapse nimi; sünniaeg; Rühma nimi; rühma liik: Lasteaia õppetöös osalenud: Kokkuvõtte tegemise aeg: Kokkuvõtte koostaja:

LAPSE ARENGU TULEMUSED
MÄNGUOSKUSED
TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED
SOTSIAALSED OSKUSED
ENESEKOHASED OSKUSED
MINA JA KESKKOND
KEEL JA KÕNE
MATEMAATIKA
KUNST (käeline tegevus)
LIIKUMINE
MUUSIKA; LAPSE HUVID (nt. laulmine, pillimäng, tantsimine, sport...)
Koolieelses lasteasutuses rakendatud tugiteenused:
Kokkuvõtte koolivalmiduse kohta:

Lapsevanem tutvus (aeg, allkiri):
Õpetajate allkirjad:
Loksa Lasteaed Õnnetriinu direktor